БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 70 (17.063). • 26 март 1978 йил, якшанба • Баҳоси 2 тийин.

ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ ЖОНКУЯРЛАРИ

Бугунги илғор ишчи фан-техника билимларидан кенг хабардор, у замонавий техникадан самарали фойдаланибгина қолмасдан, ишлаб чиқаришнинг бутун жараёнини такомиллаштиришга қодир. Новатор ишчилар ва мутахассисларнинг ишлаб чиқаришга ижодий муносабатда бўлиши натижасида мамлакат миқёсида ўтган йили саноат маҳсулоти ўсишининг тўртдан уч қисмига меҳнат унумдорлигини ошириш туфайли эришилди.

Фан-техника тараққиёти коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришда, мамлакат иқтисодий ва мудофаа қувватини мустаҳкамлашда, социал вазифаларни муваффақиятли адо этишда ҳал қилувчи роль ўйнайди. «Биз, коммунистлар, — деб таъкидлади ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС XXV съездида, — социализм шароитидагина фан-техника революцияси инсон ва жамият манфаатларига мос келадиган тўғри йўналиш касб этади, деб ҳисоблаймиз. Уз навбатида фан ва техникани жадал ривожлантириш асосидагина социал революциянинг туб вазифалари ҳал этилиши — коммунистик жамият қурилиши мумкин».

Ижодкорлик — жамиятимизга хос фазилат. Хўжаликни бошқаришнинг социалистик системаси афзалликларидан бири шуки, у техника ижодкорлигига меҳнаткашлар кенг оммасини жалб қилади, бу эса кишиларнинг ўз қобилиятларини тўла намойиш этиш учун катта имкониятлар очиб беради. Техника ижодкорлигига партия ва ҳукуматимиз ғамхўрлиги Узбекистон ССР янги Конституцияси лойиҳасида ёрқин акс этди. Лойиҳанинг 45-моддасида таъкидланганидек, коммунистик қурилиш мақсадларига мувофиқ, Узбекистон ССР гражданларига илмий, техникавий... ижод эркинлиги гарантияланади. Бу эркинлик илмий тадқиқотларни, ихтирочилик ва рационализаторлик фаолиятини кенг авж олдириш билан таъминланади. Давлат бунинг учун зарур моддий шароитларни яратиб беради, кўнгилли жамиятларни қўллаб-қувватлаб туради, ихтиролар ва рационализаторлик таклифларини халқ хўжалигига ва ҳаётнинг бошқа соҳаларига жорий этишни ташкил қилади.

Республикамиз рационализаторлари ва ихтирочилари жамияти аъзоларининг фаолияти йилдан-йилга активлашмоқда. Утган беш йилликда 1100 ихтиро ва 210 минг рационализаторлик таклифлари жорий этилди. Ана шу янгилик халқ хўжалигига 696 миллион сўм иқтисодий самара келтирди. Унинчи беш йилликнинг икки йилидагина 842 ихтиро ва 94 минг рационализаторлик таклифи ҳаётга йўлланма олди. Дастлабки ҳисоб-китобларга кўра, бу техника ижодкорлиги 214 миллион сўмдан кўпроқ маблағни тежайди.

Партия ва ҳукуматимиз ихтирочи ва рационализаторларнинг меҳнатини юксак баҳоламоқда. Кейинги йилларда 188 новатор «Аълочи ихтирочи ва рационализатор» номига, 6 ихтирочи «Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган ихтирочи», 32 ижодкор «Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган рационализатор» фахрий унвонларига сазовор бўлди. Республикадаги новаторлар орасида 35 Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, 11 нафар Давлат мукофоти лауреатлари борки, улар экономиканинг янада тез суръатлар билан ривожланишига муносиб ҳисса қўшиш намуналарини кўрсатмоқдалар. «Голодностепстрой» бригадири И. Звягин, Урганчдаги В. И. Ленин номли тикувчилик фабрикасининг мастери О. Отаева, Каттақўрғон ёғ-мой комбинатининг жамоатчилик асосида ишловчи конструкторлик бюроси раҳбари Г. Корнейчук, Янгийўл тажриба колбаса заводининг директори Н. Жумабоев каби ўнлаб новатор ва мутахассислар ҳамиша ижодий изланишда.

Ихтирочи ва рационализаторлар ўнинчи беш йиллик вазифаларини муваффақиятли адо этиш учун кураш мусобақасида шахсий намуна кўрсатмоқдалар. Ҳар бир коллективда беш йиллик фондини вужудга келтириш учун қизғин кураш бормоқда. Бутуниттифоқ ихтирочилар ва рационализаторлар жамиятининг республикамиздаги ташкилотлари кейинги беш йил мобайнида ўз сафларида 160 мингдан ортиқ аъзони бирлаштириб, оммавий ташкилотга айланиб қолди. Жамият аъзолари тўққизинчи беш йиллик фондига катта ҳисса қўшдилар. Унинчи беш йилликда рационализаторлик таклифларини жорий этиш йўли билан 700 миллион сўм маблағни тежаш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажармоқдалар. 1976—1977 йилларда ихтирочилик ва рационализаторлик таклифлари ишлаб чиқаришга жорий этилганлиги натижасида 215 миллион сўм маблағ иқтисод қилинди.

Республикамиз ихтирочилари ва рационализаторлари IV съезди фан-техника тараққиёти жонкуярларининг масъулиятини янада оширишга даъват қилди. Бугунги талаблар нуқтаи назаридан баҳо бериладиган бўлса, ихтирочилар ва рационализаторлар республика жамиятининг ишида ҳали жиддий камчиликлар, ҳал қилиниши лозим бўлган муҳим масалалар оз эмас. Ишлаб чиқариш новаторларининг ижодий кучларини техникани такомиллаштириш ва ишлаб чиқаришни интенсивлашга доир туб проблемаларни ҳал этишга, унумсиз харажатларни қисқартиришга, меҳнат унумдорлигини бутун чоралар билан оширишга, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг сифатини яхшилаш, ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширишга моҳирлик билан сафарбар қилиш ихтирочилар ва рационализаторлар республика жамияти қуйи ташкилотларининг энг муҳим ишидир. Ихтирочилар ва рационализаторларнинг техникавий, иқтисодий ва ҳуқуқий билимлари даражасини юксалтириш тўғрисида партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари ва хўжалик органлари доимий ёрдам кўрсатишлари зарур. Илғор иш тажрибаларини оммалаштириш, жамоатчи конструкторлик ва патент бюролари, комплекс ижодий бригадалар, новаторлар кенгашларининг фаолиятини кучайтириш лозим.

Рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракати фан-техника тараққиётини жадаллаштиришнинг муҳим йўналишларидан биридир. Бироқ амалда бунга тўла риоя қилинмаяпти. Янги техникани вужудга келтириш ва улардан халқ хўжалигида фойдаланиш ўртасида катта тафовут сезилмоқда. Тадқиқотлар шуни кўрсатадики, баъзи министрликлар ва идоралар тармоқ планларига кам самара келтирадиган янгиликларни киритадилар. Катта иқтисодий фойда берадиган ихтироларни жорий этиш эса чўзиб юборилмоқда. Бу даставвал Геология, Тайёрлаш, Маҳаллий саноат, Коммунал хўжалиги, Автомобиль йўллари қурилиши ва фойдаланиш министрликлари корхоналарига тааллуқлидир. Ҳали ҳам ихтирочилик ва рационализаторлик таклифларини расмийлаштиришда сансалорлик, консерватизм кўринишларига чек қўйилмаган.

Новатор ишчи ва мутахассисларнинг техника ижодкорлигини ўстириш, улар яратган янгиликларнинг ишлаб чиқаришга тез жорий этилишига ҳар тарафлама ёрдам кўрсатиш керак. Бу КПСС XXV съездининг ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ҳақидаги кўрсатмалари муваффақиятли адо этилишига муносиб ҳисса бўлиб қўшилади.

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ. Шеробод чўлқуварлари республикада биринчилар қатори чигит экишни қизғин бошлаб юбордилар. Бу ерларда ингичка толали пахта етиштириш мўлжалланмоқда. Область меҳнаткашлари бу йил она-Ватанга 200 минг тонна ингичка толали пахта сотиш бўйича юксак социалистик мажбурият олишган. Суратларда: Гагарин районидаги «Комсомолобод» совхозида чигит экиш пайти (чапда), механизатор Х. Холбоев ҳамда бригадир М. Хўжанқулов ўртоқлар уруғлик сифатини кўздан кечиришмоқда.

И. Хўжаев фотоси, (ЎзТАГ).

ПОЙТАХТ ОБЛАСТИ ДАЛАЛАРИДА

Оққўрғон районидаги хўжаликларнинг деҳқонлари маккажўхори экишни Тошкент областида биринчи бўлиб тугалладилар. Экиш ишлари 1350 гектар майдонда тўрт иш кунида бажарилди. Маккажўхорининг «ВИР-338 ТМ» деб аталган серҳосил нав уруғи экилди. Механизациялашган отрядлар юксак меҳнат унумдорлигига эришдилар — 40 агрегатнинг ҳар бири бир кунда ўрта ҳисобда 10 гектар ерга бараka уруғини қадади.

* * *

Тошкент областидаги хўжаликлар танлаб чигит экишга киришдилар. Оққўрғон ва Бекобод районларининг механизаторлари дастлабки бир неча юз гектар ерга уруғ ташладилар. Яхши ўғитланган ва текисланган ерга чигитнинг серҳосил «Тошкент-1» нави экилди.

Бу йил областда ипатоволиқ деҳқонлардан ибрат олиб ташкил қилинган 440 та механизациялашган отряд барака уруғи қадайди. Тошкентлик пахтакорлар экиш-тикиш ишларини қисқа муддатларда — 7-8 иш кунида ўтказишга қарор қилдилар.

КУЛТОҒ ГАЗИ

Муборак газ тақсимлаш заводи республиканинг геологлари очган янги Култоғ конидан ёқилғи қабул қилиб олди. Култоғ конида бир кунда 5 миллион кубметр газни комплекс равишда қайта ишлайдиган установка қурилган, Муборакка газ қувури ўтказилган, — деб ёзади ЎзТАГ мухбири В. Шумайлов.

Ҳозирча газ иккита қудуқдан олиниб турибди, кейинчалик 11 та қудуқ газ бера бошлайди. Ҳар қайси қудуқ бир кунда миллион куб метр ёқилғи беради.

«Муборакгаз» бошқармаси Ғарбий Ўзбекистонда янги конларни ўзлаштириш ишларини давом эттирмоқда.

«ЕР ОСТИ КОШОНАЛАРИ»НИНГ АРХИТЕКТУРАСИ

«Тошкент метрополитени архитектураси»га бағишланган Бутуниттифоқ кенгаши 24 март куни Тошкентда ўз ишини тамомлади.

Кенгаш метронинг янги трассалари ва станцияларининг лойиҳалари устида олиб борилаётган ишни янада такомиллаштириш тавсияларини ишлаб чиқди.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

24 март куни КПСС Марказий Комитетида бўлиб ўтган кенгашда министрликлар ва идоралар раҳбарларининг, темир йўллар бошлиқларининг иштирокида партия XXV съезди ва КПСС Марказий Комитети 1977 йил декабрь Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг Пленумдаги нутқида баён этилган қоидалар ва хулосалар асосида темир йўл транспорти ишининг самарадорлигини янада оширишга доир амалий тадбирлар кўриб чиқилди.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко нутқ сўзлади.

Темир йўллар министрлиги раҳбарларининг, темир йўллар бошлиқларининг диққат-эътибори темир йўл транспортидан фойдаланиш ишини юксалтириш, поездлар қатновининг муттасил аниқ маромини таъминлаш, белгиланган бутун номенклатурадаги юкларни ўз вақтида ташиб олиш ва истеъмолчиларга етказиб бериш, халқ хўжалиги билан аҳолининг юк ва пассажир ташишга бўлган эҳтиёжларини янада тўла-тўкис қондириш юзасидан кескин чораларни кўриш зарурлигига қаратилди.

Илғор технологияни, янги техника ва илғор тажрибани жорий этишга, резервларни ишга солишга, транспортнинг техникавий воситаларидан фойдаланишни ҳар томонлама яхшилашга, юк ортиш ва тушириш операцияларини механизациялашга, юк ташишни рационаллаштириш ҳамда планлаштиришни ва транспорт-иқтисодий алоқаларни такомиллаштиришга алоҳида эътибор берилди.

Раҳбарлик услуби ва методларини яхшилашга, темир йўл транспортининг ҳамма бўғинларида юксак уюшқоқлик ва интизомни таъминлашга эътибор жалб этилди. Транспорт ҳамма турларининг амалий ҳамдўстлиги ва баҳамжиҳат ишлашини янада мустаҳкамлаш, юк ташишда денгиз, дарё, автомобиль ва турбопровод транспортининг ролини ошириш зарурлиги таъкидланди. Ленинград транспорт узелида қўлланилаётган ягона технология жараёни тажрибасини кенг миқёсда жорий этиш муҳимлиги уқтириб ўтилди. Саноат транспорти ишини яхшилаш ҳамда министрликлар ва идоралар томонидан темир йўлларга ёрдам бериш зарурлиги ҳам қайд этилди.

Кенгаш ишида КПСС Марказий Комитетининг секретарлари И. В. Капитонов, В. И. Долгих, Я. П. Рябов, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари В. А. Кириллин, М. А. Лесечко, Н. В. Мартинов, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудирлари, иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларининг секретарлари, бир қанча ўлка ва область партия комитетларининг секретарлари, СССР ва РСФСР министрлари, КПСС Марказий Комитети аппаратининг масъул ходимлари қатнашдилар.

А. Н. КОСИГИННИНГ ТЮМЕНЬ ВА ТОМСКДА БЎЛИШИ

22—24 март кунлари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Тюмень ва Томск областларида бўлиб, бир қанча корхоналарни бориб кўрди. У область партия ва совет ташкилотлари раҳбарлари нефть, газ, нефть химияси саноати мутахассисларининг кенгашларида иштирок этди. Тюмень ва Томск областлари экономикасини келгусида ривожлантириш масалалари кўриб чиқилди.

Тюмень области партия, совет ва хўжалик активининг йиғилишида А. Н. Косигин мамлакатда КПСС XXV съездининг қарорларида, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Советининг Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг партия Марказий Комитети 1977 йил декабрь Пленумида сўзлаган нутқида қўйилган вазифаларни амалга ошириш борасида авж олдириб юборилган ишларни таърифлаб берди.

Ўртоқ А. Н. Косигин ва унинг ҳамроҳлари 24 март куни Красноярскка жўнаб кетдилар.

(ТАСС).

ИЛҒОРЛАРНИНГ ТАЖРИБАСИ — ҲАММАГА

БУХОРО, 25 март. (ЎзТАГ). Бу ерда қоракўлчиларнинг область кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда ихтисослашган чорвачилик хўжаликлари раҳбарларининг қўзилатиш кампанияси қандай бораётганлиги ҳақидаги ахборотлари тингланди. Кўпгина чўпонлар КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Мактубига жавобан ўз зиммаларига олган юксак социалистик мажбуриятларни амалий иш билан мустаҳкамлаётганликлари уқтириб ўтилди. «Конимех» давлат наслчилик заводининг чўпони Ш. Амраев, «Шофиркон» совхозининг чўпони Н. Бердиев ва кўпгина бошқа илғор қоракўлчилар намуна қилиб кўрсатилди. Улар нуроталик чорвадорларнинг мурожаатига жавобан қўзи олиш юзасидан беш йиллик топшириқни шу йилнинг ўзидаёқ бажаришга қарор қилдилар. Кенгаш қатнашчилари бухоролик қоракўлчилар отарларни тўлдириш, беш йилликнинг учинчи йили барча топшириқларини муваффақиятли бажариш учун ҳамма имкониятларга эга эканликларини уқтириб ўтдилар.

Кенгашда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов нутқ сўзлади.

НУРОТАЛИКЛАРДАН ИБРАТ ОЛИБ

Косон райони қоракўлчиларининг бўлиб ўтган кенгашида социалистик мажбуриятлар қабул қилинди. Хўжаликларнинг чўпонлари нуроталиклардан ибрат олиб, қўзилатиш кампаниясини уюшқоқлик билан ўтказишга, ўстириш учун қолдирилган қўзи ва улоқларни сақлаб қолишга, шу тариқа чорва туёғини кўпайтиришга қарор қилдилар.

Районда ҳар юз бош совлиқдан 140 тадан қўзи олиш мўлжалланмоқда. 90 минг бош урғочи қўзини ўстириш учун қолдиришга аҳд қилинди.

Район чорвадорлари ҳар бош қўйдан 3,5 килограммдан жун қирқиб олишга, давлатга эса 870 тонна ана шундай маҳсулот топширишга қарор қилдилар. 122300 дона қоракўл тери етиштирилади, бу териларнинг 97 процентини биринчи сортга топширишга аҳд қилинди. (ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ, ВЦСПС ВА ВЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ МАКТУБИ — ЖАНГОВАР ИШ ПРОГРАММАМИЗ

МАШИНАЛАР — ТАЯНЧИМИЗ

«Барча пахтакор республикаларимиз ва аввало, Ўзбекистон энди пахтадан йил сайин рекорд ҳосил кўтармоқда. Бу — пахтакорларнинг катта ютуғидир, бунга қувонмай, ҳатто олқишламай бўлмайди». — деган эди барча совет халқларининг, шу жумладан, биз деҳқонларнинг жонажон дўсти ва раҳнамоси Л. И. Брежнев.

Республикамиз пахтакорлари партия ва ҳукуматимизнинг доимий оталарча ёрдамлари туфайли мисли кўрилмаган ғалабаларни қўлга киритиб келмоқдалар ҳамда уларнинг меҳнатлари муносиб тақдирланмоқда. Совхозимизнинг Бутуниттифоқ мусобақаси ғолиби деб топилгани бунга бир мисол бўла олади. Хўжалигимиз КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланди ҳамда СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасидаги Бутуниттифоқ «Ҳурмат тахтаси»га ёзилди.

Совхозимиз Жиззах областидаги энг юқори ҳосилдорликка эришган хўжаликлардан саналади. Азамат чўлқуварларимиз ўтган йили 4700 гектар қўриқ ернинг ҳар гектаридан пландаги 26 центнер ўрнига 30 центнердан «оқ олтин» олдилар. 14,1 минг тонналик хирмон бунёд этилди. Йил давомида барча ишлар механизацияга қаттиқ суянган ҳолда олиб борилди.

Моҳир пахтакор Қўйсинбой Муллаев бошқарувчилик қилаётган бизнинг бўлимимиз зафари, айниқса, қувонарли бўлди. 525 гектар ернинг ҳар гектаридан 39,3 центнердан ҳосил етиштирилиб, унинг деярли ҳаммаси «зангори кема»лар билан териб олинди.

Энди ўзим бош бўлган бригаданинг юбилей йилидаги зафарлари ҳақида икки оғиз сўз. Эрта баҳорда — 8-10 март кунларида 272 гектар майдонга чигитни кенг қаторлаб аниқ экадиган сеялкаларда ерга қадаб олдик. Майдонларимиз қиш фаслида яхоб сувига қондирилгани туфайли уруғ ернинг намига бехато униб чиқди. Гектарига 17-18 килограммдан уруғ сарфланди.

Чигит ерга аниқ ташланган учун ғўзани яганалашга ҳожат қолмади. Чеканкани ҳам механизмлар ёрдамида ўтказдик. Хуллас, бригадамиздаги деярли барча ишлар механизмлар зиммасига юкланган ҳолда мўл ҳосил етиштирилди. Дефолиациянинг ҳам ўз вақтида, сифатли ўтказилишига алоҳида эътибор бердик.

Терим ипатоволиклар тажрибаси асосида уюштирилиб, кунига 70-80 тоннадан «оқ олтин» топширдик. Пахта тайёрлаш бўйича халқ хўжалик плани саккиз иш кунида шараф билан адо этилди. Социалистик мажбуриятимиз ҳам ортиғи билан бажарилди. Гектаридан пландаги 28 центнер ўрнига 44,5 центнердан хирмон кўтардик. Ҳосилнинг деярли ҳаммаси агрегатлар ёрдамида терилди. «Зангори кема»лар билан бир қаторда подбор терадиган машиналардан ҳам унумли фойдаландик. Бундай машиналар терим охирларида далаларга олиб чиқилиб, ҳар бири билан кунига 1,5 тоннага етказиб тўкилиб-сочилиб қолган «оқ олтин» йиғиштириб олинди. Ўзим «Ўзбекистон» маркали тўрт қаторли агрегат билан мавсумда 612 тонна дурдона териб олишга эришдим. Бригадамизнинг моҳир механизаторлари Эргаш Алиев билан Ҳамроали Машариповлар ҳам яхши натижаларга эришдилар. Бригада далаларидаги ҳосилни йиғиштириб олиш учаламизнинг зиммамизда бўлди.

Комплекс механизацияни жорий этиш туфайли 1976 йилда бир центнер пахта етиштириш учун пландаги 30 сўм ўрнига 25 сўмдан сарфланган эди. 1977 йилдаги кўрсаткичимиз бундан ҳам яхши бўлди.

Ихтисослаштириш ва интенсивлаштириш, химиялаштириш ва комплекс механизациялашни кенг жорий қилиш партия аграр сиёсатининг асосидир. Хўжалигимиз меҳнат аҳли бунга қатъий амал қилган ҳолда иш юритмоқдалар. Ўнинчи беш йилликнинг зарбдор учинчи йилида янада улкан марраларни кўзламоқдамиз. Совхозимиз бўйича 15 минг тонналик пахта хирмони бунёд этилади. Бригадамиз марди-майдонлари гектаридан 50 центнердан «оқ олтин» олишга шайланмоқдалар. Ҳозирданоқ шунга яраша иш тутиляпти. 5000 гектар экин майдони яхоб сувига қондирилди. Ғуломжон Муҳиддинов бошлиқ транспорт бўлимининг иши авжида. Бўлим зиммасига 40 минг тонна ўғит чиқариш мажбурияти юкланган. Бу ишни амалга ошириш учун улар ихтиёрига 32 трактор, 60 тележка, 32 РУМ юклагич ва экскаваторлар бириктириб берилган. Ҳозиргача 33 минг тоннадан зиёд маҳаллий ўғит жамғарилди. Механизаторлар ўртасида мусобақа ҳар ўн кунда якунланиб турилибди. Дастлабки мукофотлар Саврон Қурбонов билан Солижон Жўраевларга берилди.

Хўжалигимиз трактор паркида ҳам иш қизғин. Ремонт ишига юздан ортиқ киши сафарбар этилган. Абдурашид Турғунов, Ҳасанбой Пошшахўжаев сингари слесарь-ремонтчилар топшириқларни юқори сифат билан бажариб туришибди. Бугунгача 46 хайдов ва 85 чопиқ трактори, 44 сеялка, 80 культиватор, 44 та ПГС мосламалари, 10 планировка механизми ишга шай қилиб қўйилди.

Совхозимизда механизатор кадрлар тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишга ҳам катта эътибор берилмоқда. Ҳозирда механизаторларимизнинг ўқуви ташкил этилган бўлиб, улар ўз тажрибаларини ўртоқлашяптилар. Уларга устахона мудири Эсон Ҳакимқулов бошчилик қилаётир.

Комплекс механизацияни кенг жорий қилиш, ер, сув, ўғитдан унумли фойдаланиш, илғорлар тажрибасини қўлланиш туфайли мўл пахта ҳосили етиштириб, коллективимиз ўтган йилни 3 миллион сўм даромад олиш билан якунлаган эди. Зарбдор йилдаги зафарларимиз яна ҳам улкан бўлади. Етиштирилган ҳосилнинг деярли ҳаммаси машиналарда терилади. КПСС XXV съезди қарорлари ҳамда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг социалистик мусобақани кенг авж олдириш ҳақидаги Мактуби ишимизда доимо дастуруламал бўлади.

Тўлан ДАДАЖОНОВ,
Жиззах область Дўстлик районидаги В. И. Ленин номли совхознинг комплекс-механизациялашган бригадаси бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ҚОРАДАРЁ ИНСОН ИЗМИДА

АНДИЖОН СУВ ОМБОРИНИНГ БИРИНЧИ НАВБАТИ БИТДИ

АНДИЖОН, 25 март («Совет Ўзбекистони» мухбиридан телефон орқали олинди). Йирик гидротехника иншооти — Андижон сув омборининг биринчи навбати қуриб битказилди. Икки баланд тоғ бир-бирига туташтирилди. Асрлар давомида инсонга бўйсунмай келган бебош Қорадарё таслим бўлди. Сунъий денгизга сув тўплаш бошланди.

Бу — совет фани ва қудратли техниканинг сўнгги ютуқлари асосида бунёд этилаётган ноёб тўғондир. Гидроқурувчилар тўғонни ғоятда мустаҳкам қураётганлиги ва коммунизм учун хизмат қилажагини мамнуният билан қайд қилмоқдалар. Бу тўғон Қорадарё суви оқимини изга солиб туриш мақсадлари учун мослаштирилганлиги билан ҳам характерлидир.

Бутуниттифоқ зарбдор қурилиши деб номланган бу гигант иншоотни тиклашда бутун мамлакат иштирок этяпти. Қурилишда 29 миллат вакиллари мардона меҳнат қилмоқда. Кучли самосваллар, баҳайбат кранларнинг моторлари бир зум тинмайди. Кунларни тунларга, тунларни кунларга улаб ишлаётган марду майдонларнинг ўн беш йиллик меҳнати юзага чиқди. Баландлиги 115 метр, узунлиги бир километрдан ошадиган тўғон бўй кўрсатди, қаддини тиклади. Унинг кумуш ҳавзасига дастлабки об-ҳаёт тўпланмоқда. Ўзбекистон ССР Конституцияси лойиҳасини кўтаринки руҳ билан кутиб олган гидроқурувчилар она-Ватанга улкан ғалаба ҳақида рапорт йўлладилар.

Бугун Қорадарё соҳилида катта тантана. Тоғ этагида ўз бағрига 1 миллиард 250 миллион куб метрдан зиёд об-ҳаёт тўплаётган Андижон денгизи тўғони олдига одам сиғмайди. Андижон, Тошкент, Фарғона, қардош Қирғизистоннинг Ўш области ва Жалолобод шаҳридан вакиллар келишган. Тўғон олдида чўғдай ярқираб турган алвонлар, кўчма дўконлар, вагон уйлар атрофидаги одамларнинг чеҳраларида табассум, шоду хуррамлик. Улар бир-бирларини улкан ғалаба билан қутламоқдалар. Деҳқон зўр машаққат билан бунёд этилаётган Андижон денгизига шу йилнинг ёзигача тўпланадиган 80-100 миллион куб метр сувдан баҳраманд бўлишдан ғоят мамнун.

Сув омбори тўғонига қурилиш бошлангандан буён 2 миллион 700 минг куб метрдан ортиқ бетон ётқизилди. 33 та секциянинг аксарияти 82 метр баланд кўтарилди. 2 миллион сўмлик капитал маблағ ўзлаштирилди. Бу, гидроқурувчиларнинг чинакам ватанпарварлик, бунёдкорлик ишларидан нишонадир.

Маҳаллий вақт билан соат 17. Ҳамма ҳаяжонда. Бу ерда Андижон сув омборининг биринчи навбати ишга тушганлиги, сунъий денгизга сув тўплаш бошланганлигига бағишланган кўпминг кишилик тантанали митинг очилди. Андижон область партия комитети биринчи секретари И. Усмонхўжаев гидроқурувчиларни эришган катта ғалаба билан табриклади.

Шундан сўнг область партия, совет ташкилотларининг раҳбарлари, жамоатчилик вакиллари тўғоннинг марказий 16-секцияси олдига келдилар. Андижон область партия комитетининг биринчи секретари И. Усмонхўжаев тўпланганларнинг гулдурос қарсаклари остида лентани қирқди. Андижон денгизига дастлабки куб метр сув тўплана бошланди.

А. ҚУРОНБОЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯСИ ЛОЙИҲАСИ УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

ҲАЁТИМИЗНИНГ АСОСИЙ ҚОНУНИ

ЮКСАЛИШ БОСҚИЧИ

Кўп миллатли жонажон республикамиз меҳнат аҳли қатори бизнинг институт инженер-техниклари ва хизматчилари ҳам Ўзбекистон ССРнинг янги Конституцияси лойиҳасини кўтаринки руҳ билан кутиб олдилар ва уни якдиллик билан маъқулламоқдалар. Шуни фахр-ифтихор билан қайд этиш керакки, лойиҳада республикамиз гражданларининг асосий ҳуқуқлари, эркинликлари ва бурчлари ниҳоятда кенгайганлигини чуқур ҳис этиш мумкин. Лойиҳанинг ҳар бир боби, ҳар бир моддаси бунёдкор ва ижодкор халқимиз бахт-саодати тўғрисидаги ғамхўрликлар билан суғорилган.

Қалбларга чексиз қувонч, шод-хуррамлик бахш этган Асосий Қонун лойиҳаси ҳар бир меҳнат коллективини янгидан-янги зафарларга даъват этиши шубҳасиз. Маълумки, КПСС XXV съезди бошқа кўпгина масалалар қатори қурилиш ишлари самарадорлигини ҳам ҳар томонлама ошириш вазифасини қўйди. Бу улкан юмушлар бевосита лойиҳа ва қидирув ишлари билан чамбарчас боғлиқдир. Қурилиш кўлами ўсиши билан инженерлик-қидирув ишларига бўлган талаб ҳам янада ортмоқда. Маълум табиий шароитларда қурилишнинг олиб борилиши ана шу ишлар натижалари асосида амалга оширилипти.

Олтмиш учинчи йилда лойиҳалаш институтларининг қидирув бўлинмалари асосида ташкил топган Ўзбекистон Давлат инженерлик-техник қидирувлар институти бугунги кунда граждан уй-жой, саноат ва қишлоқ хўжалик аҳамиятига молик бўлган объектлар қурилиши лойиҳалари учун қидирув ишларини олиб бормоқда.

Институтимизнинг асосий вазифаси булар билангина чекланмай, Ўзбекистон ва бошқа иттифоқдош республикалар лойиҳа ташкилотларини геодезик асосларда халқ хўжалиги объектлари қурилишини лойиҳалар, топографик режалар ва инженерлик-геологик ҳужжатлар билан ҳам таъминлайди.

Ҳозир йирик ва ягона ихтисослашган қидирув ташкилотига айланган институтимиз замонавий янги оптик-геодезик асбоб-ускуналар ва пармалаш техникаси билан жиҳозланган. Ҳа, Ўзбекистон ССРнинг янги Конституцияси лойиҳасида ҳам алоҳида таъкидлаб ўтилганидек, давлатимиз жамиятнинг эҳтиёжларига мувофиқ равишда илм-фанни янада ривожлантириб боришга катта аҳамият бермоқда. Бу оталарча ғамхўрликни биз институтимиз учун кўрсатилаётган катта ёрдамларда янада яққол кўриб турибмиз. Натижада ишларимиз ўзининг қувончли самарасини бермоқда.

Институтимиз, айтиш мумкинки, мураккаб техник ривожланиш йўлини босиб ўтди. Эндиликда биз айта оламизки, бажарилган улкан ишлар ҳажми 1963 йилга нисбатан тўрт баравар кўпайди, меҳнат унумдорлиги эса икки баравар ортди. Юқорида таъкидлаганимиздек, институтимизда йигирма бешта пармалаш дастгоҳи, аниқ ҳисоблайдиган теодолит ва нивелирлар, фотограмметрия ва бошқа кўплаб жиҳозлар, қирқ бешта «митти» электрон ҳисоблаш машиналари бор. Бундан ташқари катта қувватга эга бўлган тупроқшунослик лабораторияси самарали ишлаб турибди. Шунингдек, топографик-геодезик ишларда янги геодезик асбоб-ускуналар муваффақиятли қўлланилмоқда. Инженерлик-геологик ишлаб чиқаришда эса анъанавий усуллардан ташқари тупроқни тадқиқ этишнинг дала методларидан ҳам кенг фойдаланиляпти.

Институтимиз коллективи аввалги йиллардаги инженерлик-геологик қидирув ишлари асосида умумлаштирилган материалларга мувофиқ Тошкент шаҳри, Тошкент области, Сирдарё областининг Мирзачўл массиви, Самарқанд шаҳри ва Қорақалпоғистон АССР заминининг норматив ва ҳисоблаш характеристикаси жадвалини ишлаб чиқди.

Янги усуллар ва янги техникани ишлаб чиқаришга жорий этишдан ҳар йили 300 минг сўм иқтисодий самара кўряпмиз. Ишлаб чиқаришни концентрациялаш туфайли институтимиз ўзининг бутун кучини у ёки бу муҳим объектнинг қурилишига қаратиб, шу сингари бошқа объектлар ишига халал етказмаган ҳолда жуда қисқа муддатларда қидирув ишларини бажара олиш имкониятига ҳам эгадир.

Институтимиз томонидан республикамиз областлари марказларида территориал бўлинмаларнинг тузилиши транспорт ва ташкилий ишларга кетадиган ҳаражатларни сезиларли даражада қисқартириш билан биргаликда барча юмушларни белгиланган муддатларда таъминлаш имконини бермоқда.

Масалан, Тошкент зилзиласи оқибатлари ана шу тарзда тезда бартараф этилганди. Тошкент метрополитени қурилиши, Бекобод металлургия заводи кенгайиши ва бошқа шу каби муҳим ишлар жуда қисқа муддатларда амалга оширилди. Шубҳасиз, бу ютуқларга эришишда кадрлар тайёрлаш ва уларнинг малака, тажрибаси катта роль ўйнамоқда. Мураккаб вазифаларни бажариш ва янги илғор усулларни ишлаб чиқиш учун олий ўқув юртлари ва илмий-тадқиқот муассасалари билан алоқани мустаҳкамлаб бормоқдамиз. Чунки Ўзбекистон ССРнинг янги Конституцияси лойиҳасида ҳам бу масалага катта эътибор берилган.

Асосий Қонун лойиҳасида илмий-тадқиқотларнинг натижаларини халқ хўжалигига жорий қилиш бўйича баён этилган сатрлар инженер-техник ходимларимиздан янада зўр ғайрат билан ишлашни талаб қилади. Улар ўз устларида сабот билан ишлашлари туфайли қувончли натижаларни қўлга киритмоқдалар. Масалан, Тошкент политехника институти олий геодезия кафедраси билан ҳамкорликда инженерлик-ер ости коммуникацияларининг съемка методикаси ишлаб чиқилди. Бундан ташқари кўплаб илмий-тадқиқот институтлари ва Львов политехника институти билан биргаликда катта ҳажмда давлат аҳамиятига эга бўлган ишлар ҳам олиб борилмоқда. Институтимиз мамлакатимиздаги барча инженерлик-қидирув трестлари ва илмий муассасалари билан алоқа боғлаб, илғор тажрибаларни алмашиб туради.

Биз юқорида давлатимиз илм-фанни янада ривожлантириш учун ғоят катта ғамхўрлик кўрсатаётганлигини таъкидлаб ўтган эдик. Жумладан, бу масала Ўзбекистон ССРнинг янги Конституцияси лойиҳасида ҳам ўзининг тўла ифодасини топган. 26-моддада шундай дейилади: «Давлат жамиятнинг эҳтиёжларига мувофиқ фанни планли равишда ривожлантиришни ва илмий кадрлар тайёрлашни таъминлайди, илмий тадқиқотларнинг натижаларини халқ хўжалигига ва ҳаётнинг бошқа соҳаларига жорий этишни ташкил қилади». Бизнингча, ушбу моддани қуйидаги таҳрирда берилса, мақсадга мувофиқ бўларди: **«Давлат жамиятнинг эҳтиёжларига мувофиқ фанни планли равишда ҳар томонлама ривожлантиришни ва малакали илмий кадрлар тайёрлашни таъминлайди, илмий-тадқиқотларнинг натижаларини халқ хўжалигига ва ҳаётнинг бошқа соҳаларига жорий этишни ташкил қилади».**

Ғ. САЙДАЛИХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон Давлат инженер-техник қидирувлар институти директори.

«Паркентводстрой» трестининг меҳнат аҳли Ўзбекистон ССР янги Конституцияси лойиҳасини зўр кўтаринкилик билан кутиб олди. Бунёдкорлар Паркент канали қурилишини жадал суръатлар билан олиб бормоқдалар. Канал ишга туширилгач, Чотқол тоғ ёнбағирларида жойлашган минглаб гектар майдонларни суғориш имконияти туғилади. Суратларда: 23-автотранспорт корхонасининг илғор шофёрларидан А. Воротников ва Х. Норметов. Пастдаги суратда эса, канал қазиш пайти тасвирланган.

И. Чернов фотолари. (ЎзТАГ).

Тошкентдаги 2-пойафзал фабрикаси коллективи зарбдор йилда планга қўшимча 120 минг сўмлик маҳсулот тайёрлаш ҳамда бир миллион 50 минг дециметр чарм тежаб қолишга сўз берган. Ҳозир пойафзалчилар сўзларининг устидан чиқиш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Ўзаро социалистик мусобақада коммунистик меҳнат зарбдори, бичиқчи Аҳмаджон Мусаев пешқадамлар сафида бормоқда.

Суратда: шахсий тамға билан ишлаш ҳуқуқини қўлга киритган А. Мусаев.

И. Глауберзон фотоси.

ЗАФАРЛАРГА ЧОРЛАМОҚДА

Заводимиз коллективи матбуотда эълон қилинган Ўзбекистон ССРнинг янги Конституцияси лойиҳасини зўр қизиқиш билан ўқиб, қалблари фахр ва ифтихор туйғуларга тўлиб-тошмоқда. Бу муҳим ҳужжат корхонамиз ишчи, хизматчилари, инженер-техник ходимларининг диққат-эътиборида турибди.

Серқуёш республикамиз Конституцияси қабул қилинган даврдан бери областимиз ҳаётида, корхонамизда катта ўзгаришлар рўй берди. Ишчилар билан деҳқонлар, зиёлилар ўртасидаги бузилмас дўстлик тараққиётимизнинг муҳим омилига айланди. Муваффақиятларимиз ҳақида гапирар эканмиз, айниқса ўтган йилги натижалар хусусида тўхталмасдан бўлмайди. Юбилей йилида пландан ташқари 5,3 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилдик. Меҳнат унумдорлиги 13,7 процент ўсди. Бу йил планга қўшимча 800 тонна тола, 30 тонна линт ишлаб чиқаришга қарор қилдик. Биринчи квартал планини ошириб адо этдик. Планга қўшимча 524 тонна тола реализация қилинди.

Мен чорак асрдан буён шу корхонада меҳнат қилиб келяпман. Халқларимизнинг қардошлик оиласида барчамиз бахтиёрмиз. Ўзбекистон ССРнинг янги Конституцияси халқимизнинг янада бахтли яшаши ва порлоқ истиқболини таъминлаб бериши шубҳасиздир. Бу, кўплар қатори менинг ҳам қалбимни шодлик ҳисларига тўлдириб, меҳнатда янгидан-янги зафарларга чорламоқда.

С. ТОЖИЕВ,
Меҳнат Қизил Байроқ орденли Бухоро пахта тозалаш заводининг мастери, коммунистик меҳнат зарбдори.

ДЕҲҚОНЛАР ОВОЗИ

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Конституцияси (Асосий Қонуни) лойиҳасининг ҳар бир боби, ҳар бир моддасини колхозимиз аъзолари зўр қизиқиш билан ўқиб чиқмоқдалар ва маъқулламоқдалар. Чунки, унда биз, колхозчи деҳқонларнинг чин юрак сўзларимиз, мақсадимиз, орзу-истакларимиз ўз ифодасини топгандир.

Конституция лойиҳасининг 12-моддасида колхозлар эгаллаб турган ер уларга пулсиз ва муддатсиз фойдаланиш учун биркитиб қўйилиши таъкидланади. Айни кезда колхозлар ва бошқа ердан фойдаланувчилар ердан самарали фойдаланишлари, унга эҳтиётлик билан муносабатда бўлиб, унумдорлигини оширишлари зарурлиги уқтирилади.

Бундан келиб чиқадиган хулоса шуки, ер колхозимизники, яъни ўзимизники! Биз унинг ҳар қаричидан оқилона фойдаланишимиз, ерга ер қўшиб боришимиз, энг муҳими — унумдорлигини ошириш йўли билан маҳсулот етиштиришни кўпайтиришимиз керак. Ер асосий бойлигимиздир. Шунинг учун ҳам Конституция лойиҳасида алоҳида модда ажратилиб тўғри иш қилинган.

Колхозимизнинг деҳқончилик қилинаётган ерлари илгари унчалик унумдор эмас эди. Фан-техника ютуқлари, илғор тажрибаларни кенг қўлланиб, ўғитлардан оқилона фойдаланиб, ерлар унумдорлигини кескин оширмоқдамиз. Илгари гектаридан 30 центнердан пахта олинган ерларда эндиликда ҳосилдорликни гектар бошига 47 центнерга етказдик, беш йилдан буён 45 центнердан кам пахта олганимиз йўқ. Лекин бу ҳам чегара эмас. Эндиликда 50 центнерлик марраНи нишонга олдик. Ерга ер қўшиб борсак, тупроқ унумдорлигини илмий асосда кўтарсак, деҳқончилик маданиятини юксалтирсак бу маррани ҳам сўзсиз эгаллаймиз.

Республикамиз Конституцияси (Асосий Қонуни) лойиҳасини чин юракдан маъқуллаймиз, унинг ҳар бир моддасини ҳаётга татбиқ этиш учун бутун куч-ғайратимиз, билим-тажрибамизни сарф этамиз. Конституция шарафига бу йил чигит экишни ўтган йилдагидан анча олдин бошлаймиз ва бу билан 50 центнерлик «оқ олтин» хирмонига мустаҳкам замин яратамиз.

Аҳмаджон ЮСУПОВ,
Хоразм области, Хонқа районидаги Ленин орденли Охунбобоев номли колхоз раиси, Ленин ордени кавалери.

ИШ СУРЪАТИ ОШАВЕРАДИ

Ўзбекистон ССР Конституцияси лойиҳаси тўқимачиларимиз томонидан зўр қизиқиш билан ўрганиб чиқилмоқда. Улар беш йилликнинг учинчи йилида ҳар қачонгидан ҳам баракалироқ, самаралироқ меҳнат қилиб она Ватанни қувонтиришга аҳд қилганлар.

Биз лойиҳанинг 6-боб 58-моддасига қуйидаги қўшимчаларни киритишни лозим деб ҳисоблаймиз: «Ижтимоий фойдали меҳнатдан бўйин товлаш социалистик жамият принципларига хилофдир» деган сўзлардан кейин: **«Ҳар бир меҳнатга лаёқатли граждан ижтимоий-фойдали ишда жамият бойликларини кўпайтиришда қатнашиши шартдир»** деб ёзиб қўйилса мақсадга мувофиқ бўларди.

Корхонамизда иш суръатини ошириш, меҳнат унумдорлигини кўтариш юзасидан муҳим тадбирлар амалга оширилмоқда. Мен ҳозир 1979 йил ҳисобига меҳнат қилмоқдаман. Кейинги кунларда иш зонамни яна кенгайтирдим. Нормадаги 1500 ўрнига 2300 урчиққа хизмат кўрсатмоқдаман. Шундай қилиб ойлик ва квартал топшириқларини мунтазам ошириб бажаришга эришаётирман. Бахтномамиз берган ҳуқуқлар корхонамиздаги ҳар бир ишчини янги зафарларга руҳлантирмоқда.

Р. ЮСУПОВА,
Намангандаги Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли шойи газламалар комбинати йигирувчиси, КПСС XXV съезди делегати.

«ҚИЗИЛ ШАНБАЛИК» ТЎЛҚИНИДА

Зирабулоқ пахта тозалаш заводининг И. Комилов бошлиқ бригадаси ишчилари «Қизил шанбалик»да 23 тонна тола ва 2,5 тонна момиқ ишлаб чиқаришга қарор қилдилар. Бу, ўтган йилдагидан 30 процент кўп. Бригаданинг ҳар бир аъзоси В. И. Ленин туғилган кунининг 108 йиллигига бағишлаб ўтказиладиган коммунистик шанбаликда нормани камида бир ярим баравар бажаришга қатъий ваъда берди.

«Қизил шанбалик»да завод цехлари, участкалари ва 7 та қабул пункти бўйича 700 киши иштирок этади. Шу куни 1 минг туп дарахт кўчати ўтқазилади. 300 метр ариқ тозаланади. 35 тонна металл парчалари тўпланади.

Л. ЭРГАШЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

* * *

Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиққан Қўқондаги ип йигирув-пайпоқ тўқув комбинати ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари «Қизил шанбалик»ка қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар.

Коммунистик шанбалик муносабати билан бўлиб ўтган митингда трикотажчилар 110 минг жуфт пайпоқ-носки, 5,5 тонна калава тайёрлашга сўз бердилар.

22 апрель куни 2 минг 700 киши коммунистик шанбаликда иштирок этиб, 51 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаради. Шундан 5 минг сўмдан зиёди беш йиллик фондига ўтказилади.

Қ. СУЛТОНОВА.

* * *

Москваликлар ташаббусига қўшилган Боёвут районлараро қурилиш бошқармаси коллективи 22 апрель — Бутуниттифоқ коммунистик шанбалиги куни энг юксак кўрсаткичларга эришишга қарор қилди. Мавжуд техника ва ишчи кучлари билан 30 куб метр бетон ётқизилади, 22 куб метр ҳажмдаги ғишт девор тикланади, 35 куб метр тупроқ ишлари бажарилади. Шанбаликдан тушган маблағ беш йиллик фондига ўтказилади.

А. УМАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

* * *

Бутуниттифоқ коммунистик шанбалигига республикамизнинг барча меҳнат коллективларида, жумладан, Вобкент, Уйчи колхозлараро қурилиш бошқармалари, Чироқчи пахта тозалаш, Бухоро тери ошлаш заводлари, Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, Бекобод цемент комбинатларида ҳам қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Бу ҳақда газетхонлардан Р. Ҳакимова, Қ. Тўраев, Б. Элмуродов, Ҳ. Абдусаломов ва А. Мамутовлар хабар қилишган.

ИХТИСОСЛАШТИРИШ ЙЎЛИДА

Наманган область партия комитетининг 24 март куни бўлиб ўтган пленуми область партия ташкилотининг КПСС XXV съезди талаблари асосида хўжаликлараро кооперациялаш ва агросаноат интеграцияси негизида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ихтисослаштириш ва концентрациялашни янада ривожлантиришга ҳамда қишлоқ хўжалик кадрлари билан иш олиб боришга бағишланди. Область партия комитетининг биринчи секретари М. Камолов доклад қилди.

Докладчи ва музокараларда сўзга чиққан нотиқлар областда партия аграр сиёсатини амалга ошириш борасида катта ишлар қилинганлиги тўғрисида гапирдилар. Ҳозир бу ерда «Узплодоовошчвинпром» системасининг Янгиқўрғон, Тўрақўрғон ва Наманган агросаноат бўлинмалари, учта ихтисослашган сабзавотчилик хўжалиги яхши ишлаб турибди. Яқинда Поп районидаги Ленин номли совхоз-техникум базасида Ўзбекистонда биринчи катта территориал хўжаликлараро агросаноат бирлашмаси ташкил қилинди. Яқин йиллар ичида бу корхона 20 минг тонна пахта, ўшанча дон, кўпгина бошқа маҳсулотлар етиштиради.

Сўзга чиққан кишилар ихтисослаштириш ва концентрациялаш асосида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада юксалтиришнинг фойдаланилмай келаётган резервларига муфассал тўхталиб ўтдилар.

Пленум иштирокчилари ишлаб чиқаришнинг ўрта бўғинларини малакали кадрлар билан мустаҳкамлаш, уларнинг билимини ва ташкилотчилик қобилиятларини ошириш қишлоқ хўжалигида муҳим резерв эканлигини таъкидлаб ўтдилар.

Муҳокама этилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

БЕРДАҚ ТАВАЛЛУДИНИНГ 150 ЙИЛЛИГИГА

Воҳид ЗОҲИДОВ

ИСЕНКОР ЭДИ У...

Ниҳоят даражада шоёни диққат ва қонуниятли ҳолат: шоир Бердақ деганимизда, уни эсга олганимизда у билан фикран «суҳбат» қилганимизда дарҳол кўзимиз ўнгида бу буюк зотнинг ўз замондоши — ўта юксак истеъдодли ва жуда жафокаш қорақалпоқ халқи гавдаланади. Бу, улуғ шоирнинг ўз халқи, шу халқ ҳаракати, ўй ва интилишлари билан нақадар узвий боғлиқ эканлигидан, бинобарин, ғоят теран халқчиллиги ва улуғворлигидан энг яхши далолатдир...

Отим Бердимурод, мен
халқнинг ўғли,
Саҳрода сайровчи сайроқ
булбули.

Бу, шоирнинг дил сўзлари ва таърифидир!

Яна бир қонуният: Бердақ том маънода реалист эди. Бу эса унинг халқ билан узвий бир бўлишининг асосий шартларидандир.

Шоир эдим, кўзим
кўрганин ёздим,
Кўнглимнинг билганин,
сезганин ёздим.
Замон жафосидан
сарғайдим, оздим,
Келурму, деб яхши
кунлар халқ учун.

Бу ҳам буюк курашчининг ўз эътирофидир!

Яна бир ажойиб қонуният: ҳақиқий миллий маданий бойликлар моҳиятига кўра айни замонда чуқур интернационалистик характерга эга бўладилар. Улар ўз аҳамияти эътибори ила давлат чегаралари, тил ҳамда ирқий айирмаларни тан олмайди, булар олдида тўхтаб қолмайди, аксинча, асло тўсиқ билмайдиган қуёш ёғдулари янглиғ ўзлари ер юзи бўйлаб ёйилаверади. Улар барча халқлар учун кераклидир, жонажондир, барча замонлар учун ижобий янгиликдир, барча мамлакатларга ва эзгу ниятларга хизмат қиладигандирлар. Бу буюк Бердақнинг вақтга бўйсунмас ижодига ҳам тааллуқлидир.

Мана бугун Тошкент ва Фарғона водийларида, Бухоро ва Сурхон воҳаларида, Аму ва Сирнинг икки муаззам қирғоғида яшовчилар, умуман бутун ўзбек халқи, республика меҳнат аҳлари қалби шу ноёб санъаткорнинг ажойиб тўйи тантаналари тароналари билан тўладир, унинг улуғ ва ўлмас ғояларининг зафар байрами шоҳидидирлар. Республика газеталари саҳифалари, радиоси ва «зангори экран»ларида, театр саҳналари ва мактаб синфларида унинг мангу шеърий овози баланд янграмоқда. Асарларини ҳам «таржима»да, ҳам аслида ўқийдиган ўзбекнинг унга муҳаббат, миннатдорчилик ва мамнуният сўзлари эса бунга жўр бўлмоқда....

Бу асло тасодифий эмас, албатта. Узоқ-узоқ асрлардан бери ўзбек ва қорақалпоқ халқларининг манфаат ва мақсадлари, тақдир ва машаққатлари, ўй-фикр, дастурхони ва қисматлари бир бўлган. Ўзаро муносабатлари самимий дўстлик ва ҳамкорликдан, бир-бирига севги ва садоқат, қондошлик ва қардошлик ҳиссиётларидан иборат бўлган, курашларда бир-бирига вафодорлик ва фидойилик кўргазганлар. Улар бир азим дарёдан сув ичдилар ва бир-бирига туташган она ерга ризқ уруғини сепиб, кун кечирганлар, бир қуёш зиёсидан ва юлдузлар ила безанган бир осмон гўзалликларидан баҳраманд бўлганлар. Санъат ва билим ютуқларини ўртада баҳам кўрганлар, адолатсизлик ила олишув оғирликларини ва ғалаба севинчларини ҳам қондошларча бирга бўлишганлар...

Хуллас, дил бир, тил бир бўлган.

Шуни ифодалади улкан шоир Бердақ. Шу боисдан Ўзбекники ҳам бўлди у.

Асосий гап бундагина эмас. Умуман, Бердақ ўз даври проблемаларига шундай кенг кўламли ва чин инсонпарварлик нуқтаи назаридан қаради ва шундай илғор ғояларни илгари сурдики, шундай юксак ва бой эстетик завқ бахш этадиган ажойиб нафосат намуналарини яратдики, улар шоирни бутун бепоён Ватанимиз халқларининг азиз фарзандига айлантирди.

Бердақ ўз халқининг асрлар мобайнида яратган ажойиб ва серқирра маданияти заминидагина майдонга келмай, ўз эътиборини узоқ-узоқларга ташлади. У ўзбек ва қатор бошқа халқлар маданиятига жуда катта муҳаббат билан қаради, синчиклаб ўрганди ва ижодий тарзда маҳсулдор фойдаланди. Унинг Аристотель ва Платонни, Навоий ва Фирдавсийни, Фузулий ва Бедилни, Махтумқули ва Фаридиддин Атторларни чуқур ҳурмат билан тилга олиши бежиз эмас эди, албатта.

Бердақ ижоди кўламининг кенглигини ва динамизмини таъмин этган, интернационалистик мазмунини чуқурлаштирган сабаблардан бири ана шудир!

XIX асрнинг иккинчи ярмида илғор Россиянинг, рус революцион озодлик ҳаракатининг, рус халқи ва маданиятининг шуҳрати кенг қорақалпоқ чўлларига ҳам етиб келган эди ва Бердаққа ҳам ўз таъсирини ўтказган эди.

Ана шуларга кўра, шоир ўз замони баландликларига кўтарилиш ва шу баландликлардан туриб шу замон ҳақида илғор фикрларни ўртага ташлаш ҳамда тараннум этиш, ўз даврини ортда қолдириш ва яхши келажак ҳақида ўйлаш имкониятига эга бўлди. Бинобарин, унинг бунда чиқарган хулосалари халк ва унинг маданияти тарихида ғоят катта назарий-эстетик аҳамиятгагина эга бўлмай, муҳим практик-революционлаштирувчи аҳамиятга ҳам эга эди.

Бердақ ўз даврининг барча асосий масалаларини қамраб олди. Шундай қилиб, унинг ижоди шу даврнинг шеърий тил билан, чуқур реализм ва актив романтизм воситалари билан, қудратли дил қўри ва энг яхши умидлар билан ёзилган мукаммал қомусидир. Бу қомус ўз ижодкорига Шарқнинг буюк ёзувчилари қаторидан ўрин олиш ҳуқуқини берди. Бердақ ижоди қорақалпоқ бадиий маданияти тарихида янги йўналиш, янги давр бўлди.

Бердақ ўз даври билан чамбарчас боғлиқ бўлиб, эзилган ва хонавайрон қилинган халқининг барча яхши фазилатларини ўзида, ўз ижодида мужассамлаштириб, унинг барча ғам-аламларига, ташвиш ва андуҳларига шерик бўлди, ҳоким золимларга бўлган нафрат ва ғазабини юрак қони билан ифодалади. У келишувчиликни билмайди, ёқтирмайди. Унинг учун бош масала, асосий мақсад: муросасиз тарзда ва кескин ҳолда қабиҳ замон, зулм ва зулматни, адолатсизлиқ ва ҳақсизликни рад этишдир, инсонни оёқости қиладиган, қадр-қимматини таҳқирлайдиган, халқни ҳуқуқсизлик ва қашшоқлик билан бўғадиган хонлар, амирлар, феодал ва руҳонийларни фош қилиш ва рад этишдир, зўравонлик ва талончиликни рад этишдир.

Бердақнинг улуғворлиги яна шундаки, у ўз даври савиясидан анча юқорига кўтарилди ва халқ олдида бориш, халққа пешқадамлик қилиш даражасига етди. У халқни разил замон ва ҳоким зўравонларга қарши актив курашга чақиради, зулм ва қашшоқликдан қутулиш йўли ва воситаси фақат шудир, деган хулосани ўртага ташлайди.

Бердақ инсон ақли ва инсофига, халқ қудрати ва қобилиятига ишонди ва қачондир албатта тонг отишига амин бўлди.

Бу айтилганлар асло тасодифий бўлмай, мамлакатда борган сари кучайиб-кўтарилиб келаётган ва 1917 йил Улуғ Октябрь революциясида ўз кульминацияси ҳамда ечимини топган озодлик ҳаракатининг илк шабадалари оқибати ҳамда ифодаси эди.

Бердақ ўз давридаги етакчи тенденцияларни биладиган доно шахс бўлиб, ўз орзуларида ва келажак ёрқинлигига ишонч билан қарашида жуда катта умидни илғор Россияга боғлаган эди. Тарих шоҳидки, шоир ҳеч янглишмаган экан...

Бердақ қорақалпоқ халқининг ўзбек, рус, қозоқ, туркман, тожик ва бошқа халқлар билан дўстлиги ва ҳамкорлиги борган сари кучайиб ҳар соҳада катта фойда беришига юксак ишонч билан қарар, бу халқларни жуда севарди, уларнинг биродарликларини ҳурмат қилар, ўз халқининг ва қардошларнинг бахтга эришиш шарт-шароитларини, ана шу ҳамкорликда деб биларди.

Бунинг ажойиб исботини ҳозирги Совет Қорақалпоғистонида яққол кўрамиз. Ҳа, ана у, кўзимиз ўнгида: унда шоир башорат қилиб айтган тонг отган ва халқ озодлиги ҳамда фаровонлиги қуёши барқ уриб чиққан. Мана, кўрмоқдамиз: баҳор бахмали билан безангандай чўллар, «оқ олтин» тўла далалар, кўркам шолипоялар ва асов Аму бебошликлари баҳодири — бахтиёр қорақалпоқ халқи! Ана, кўрмоқдамиз ва эшитмоқдамиз мўъжизакор машиналарнинг гулдурослари ва фаровон меҳнатчиларнинг шўх қўшиқлари, хуррам болаларнинг кийчувлари ва ёп-ёруғ мактаблари!

Жонажон партиямиз туфайли улуғ Бердақнинг меҳнатсевар невара ва чеваралари қаҳрамон совет халқлари оиласида, шу халқлар ёрдами оқибатида эришган ҳайратомуз муваффақиятларини ва осудалик куйларини кўриб турибмиз!

Мана, олтмиш йилдирки, улуғ оилада, барча қардошлар қатори ва қанотида, Ленин партияси раҳнамолигида озод, ва обод, бахтли ва фаровон ҳаёт яратиш намуналарини кўрсатаётган, ижтимоий ҳаётнинг ҳамма тармоқларида коммунизм томон шахдам кетаётган ва бутун дунёга довруқ таратаётган азиз қорақалпоқ халқига таъзим ва тасанно!

Буюк Бердақ ва Горький отахонлари бўлган, гениал Навоий, Пушкин, Шевченко, Шолохов ва Ғафур Ғулом дурдоналари билан бойиган, Жўлмирза Оймирза ва Иброҳим Юсуповлар сарварлари ҳисобланган адабиётингизнинг бугунги тантанавор тўйи муборак бўлсин, қадрдон қорақалпоқ дўстлар!

Тувисқан, жондос, қондос ва жўлдас қардошларим! Сизларга энг яхши тилаклар ва янада улкан ютуқлар ёр бўлсин ҳамиша, ҳар ерда ва ҳар соҳада!

КЎЧАТ ЭКИНГ, БОҒ ЯРАТИНГ

ТОҒЛАРДА БОҒЛАР

НАМАНГАН («Совет Ўзбекистони» мухбири). Наманган областининг боғбон ва соҳибкорлари КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Мактубига амалий иш билан жавоб бермоқдалар. Улар беш йилликнинг учинчи зарбдор йилида 31 минг тонна мева, 23 минг тонна узум етиштириш мажбуриятини олиб, мевали боғларга ишлов бериш ҳамда янги боғ-роғлар барпо этишни қизитиб юбордилар.

Мевали боғлар, узумзорлар асосан янги ўзлаштирилган ерлар, тоғ ёнбағирларида вужудга келтирилмоқда. Бу хайрли ишни Поп районидаги Ленин орденли совхоз коллективи биринчи бўлиб бошлаб берди. Бу ерда Пунгон массиви, Қурама тоғлари ёнбағирларида айланма йўлакли, зинапояли мевазор боғлар барпо этишга киришилди. Зинапоялар усулида ўзлаштирилган дастлабки икки минг гектар майдонга мева кўчатлари ўтқазилди. Беш йиллик охирига бориб, тоғлардаги зинапояли боғлар саҳни 10 минг гектардан ошиб кетади.

Тоғ зонасида 150 минг бош майин жунли эчки боқишга ихтисослашган янги совхоз ташкил этиш ҳам мўлжалланмоқда. Шу мақсадда Сирдарёдан Шимолий Фарғона каналига секундига 10 кубометр сув тортиб оладиган қудратли насос станцияси барпо этилаётир.

Райондаги «Навбаҳор», «Найман», «Поп» совхозлари, «Правда» ва «Партия XXII съезди» колхозларининг соҳибкорлари ҳам мевали боғлар саҳнини кенгайтириш, боғ ва токзорларга ишлов беришни намунали олиб бормоқдалар. Чуст ва Поп районлари оралиғидаги чўл зонапарда ҳам мевали дарахт кўчатлари экиш қизғин боряпти. Бу ердаги қўриқ ерларда барпо этилаётган боғ-роғлар коммунистик мўл-кўлчилик учун хизмат қилади. Областнинг барча хўжаликларида салкам бир миллион туп мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазилди.

Т. НАЗИРОВ.

ЁНҒОҚЗОРЛАР — ЮРТ БОЙЛИГИ

Халқимиз ёнғоқнинг хосиятини яхши билади. Ёнғоқзорларни кенгайтириш, унинг ҳар бир тупини авайлаб асраш, ҳосилдорлигини ошириш умумхалқ ишига айланган.

Ёнғоқнинг ёввойи ҳолда ўсадиган юздан ортиқ хили бор. Олимларимиз ва боғбонларимиз ана шу ёввойи ёнғоқларнинг хусусиятларини қунт билан ўрганиб, янги-янги навлар яратдилар. Ғалвирак ёнғоқлардан «Улуғбек», «Нодира», «Зебо»; сермағиз ёнғоқлардан «Навоий», «Мичурин», тез ўсадиган «Арслонбоп», «Такоб», «Тянь-Шан», паст бўйли ёнғоқлардан «Угом» каби навлар шулар жумласидандир. Бу навлар республикамизнинг боғ ва тоғларида ўстирилаётир.

Республикамиздаги қатор ўрмон хўжаликларида ёнғоқ етиштиришга катта эътибор берилмоқда. Айниқса, Бахмал, Ангрен ва Чирчиқ ўрмон хўжаликларида ёнғоқзорлар йилдан-йилга кенгайтирилаётир. Бу хўжаликларда ёнғоқлардан мўл ҳосил олишга муваффақ бўлинмоқда. Биргина Бахмал ўрмон хўжалигида 1977 йилда 40 гектар майдонга ёнғоқ экилди. Бу хўжалик ўрмончилари ёнғоқзорларни кенгайтириш перспектив планларини тузиб чиқдилар. Бу йил 300 гектар майдонга ёнғоқ, бодом кўчатлари ўтқазилади. Шу кунларда кўчат ўтқазиш қизғин кетмоқда. 1980 йилгача бахмаллик ўрмончилар ёнғоқзор ва бодомзорларни минг гектарга етказишмоқчи.

Шунингдек, Яккабоғ районўрмон хўжалигида ҳам ёнғоқзорлар йилдан-йилга кенгайтирилмоқда.

Лекин, айрим хўжаликларда бу қимматбаҳо дарахтнинг қадрига етиб, уни кўпайтириш ҳақида қайғурилмаяпти. Тоғларда гектар-гектарлаб бўш ерлар бор. Бу ерларга расамади билан ёнғоқ дарахти экилса борми, катта хазинанинг кўзи очилган бўларди. Шунингдек, ариқ ва каналлар бўйига турли мевасиз дарахтлар ўрнига ёнғоқ ўтқазилса, айни муддао бўларди.

Республикамизда кўплаб сув омборлари қуриляпти. Атрофида ёнғоқзорлар бунёд этилса об-ҳаётнинг беҳуда буғланиб кетиши олди олинади. Бундан ташқари шу ёнғоқзорларда дам олиш зоналари ва пионер лагерлари қурилса меҳнаткашлар ва уларнинг фарзандлари мириқиб дам олган бўларди.

Энди ёнғоқ кўчатини етиштириш ҳақида икки оғиз сўз. Ёнғоқ уруғини йилнинг ҳамма фаслида ҳам экса бўлади. У уруғдан кўкариб чиққач, бир ёки икки йил ичидаёқ кўчат бўлади. Бу кўчатлар агар яхши ва серунум тупроққа экилса, кўп ўтмасданоқ ҳосил беради.

Ўз сепини ёйиб баҳор келди. Далалар, қирларда ўт-ўланлар кўкариб, юртимиз ҳуснига ҳусн қўшилаётир. Деҳқонлар, боғбон-у соҳибкорлар ерга уруғ ташлашга, мева ва ток кўчатлари ўтқазишга киришдилар. Республикамизда 7 яшардан 70 яшаргача ҳамма боғбон. Агарда ҳар бир киши бир-икки туп олма, нок ёнига бир туп ёнғоқ экса борми, ёнғоқзорлар кўпайиб, боғларимиз файзига файз қўшиларди.

М. ТУЙЧИЕВ,
олим ва табиатшунос.

Газетхонлар илтимосига кўра

«МЕҲНАТ ВЕТЕРАНИ» МЕДАЛИ

Газетхонлар ўз хатларида «Меҳнат ветерани» медали, бу медалнинг қачон таъсис этилганлиги, кимга берилиши ва медални топшириш тартиби тўғрисида хабар беришни илтимос қилганлар. Мухбиримиз Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми мукофот бўлимининг мудири К. Ф. Жамолова билан учрашиб, газетхонларнинг хатларидаги саволларга жавоб беришни илтимос қилди.

— Каромат Фатхуллаевна, «Меҳнат ветерани» медали билан кимлар мукофотланишини айтиб берсангиз.

— «Меҳнат ветерани» медали СССР Олий Совети Президиумининг 1974 йил 18 январдаги фармони билан уч даражали Меҳнат шуҳрати ордени билан баравар таъсис этилган. Бу мукофотлар Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг умумий ишимизга меҳнати сингган, фидокорона, виждонан меҳнат қилган кишилар тўғрисидаги янги ғамхўрлигидир.

«Меҳнат ветерани» медали ўз меҳнат фаолиятини тугаллаб, дам олишга, пенсияга чиқаётган ишчилар, колхозчилар ва хизматчиларни рағбатлантириш учун таъсис этилгандир. Меҳнат ветерани бўлган ишчи, колхозчи ва хизматчини шарафлаб, унинг меҳнат хизматларини тақдирлаш тарзида давлат номидан ана шу медаль топширилади.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ ишлаб чиқаришда ва бошқа тармоқларда кўп йиллик виждонан меҳнат қилиш «Меҳнат ветерани» медали билан мукофотланишга асос бўлади. Пенсияга чиқаётган меҳнаткашларнинг кўпчилиги ана шундай кишилардир. Бинобарин уларнинг ҳаммасини «Меҳнат ветерани» медалига тавсия қилиш мумкин.

Шуни ҳам қўшиб қўйиш керакки, СССР Олий Совети Президиуми 1976 йил 26 октябрда «Меҳнат ветерани» медали билан тақдирлаш практикаси тўғрисидаги масалани кўриб чиқиб, тегишли қарор қабул қилди. Бу қарорда, жумладан, бир қанча жойларда меҳнат ветеранларини тақдирлаш ишида камчиликлар борлиги кўрсатиб ўтилди ва совет органларига уларни бартараф этиш таклиф қилинди.

Шу билан бир вақтда медаль билан тақдирлашга тавсия этиш тартибига аниқлик киритилди, шу мукофотни олишга ҳуқуқи бўлган шахслар доираси кенгайтирилди. Инструкциянинг иккинчи бандида «СССР Олий Совети Президиумининг 1974 йил 18 январь Фармони чиққунга қадар пенсияга чиққан шахслар агар улар пенсия тайинлангандан сўнг ҳам меҳнат фаолиятини давом эттираётган бўлсалар ёки актив ижтимоий-сиёсий иш олиб бораётган бўлсалар, медаль билан мукофотлашга тавсия этилишлари мумкин», дейилади. Шундай қилиб эндиликда барча меҳнат қилаётган пенсионерлар улар ўзлари пенсияга чиққан корхона ёки ташкилот ва муассасаларда меҳнат қилаётганлиги ёки пенсия тайинланганидан сўнг иш жойини ўзгартирганидан қатъий назар, медалга тавсия этилишлари мумкин. Шу муносабат билан таъкидлаб ўтиш керакки, пенсия тайинлаш билан ишга жойлашиш ўртасида бўлган узилиш медаль билан мукофотлаш учун тавсия этишга ҳалал бермайди.

Кўпгина партия ветеранлари, биринчи беш йилликларнинг қаҳрамонлари, шахсий пенсионерлар халқ хўжалигида меҳнат қилиш имконияти бўлмаганлиги учун партия, совет, касаба союз ташкилотларида, халқ контроли органларида ва бошқа жойларда жамоатчилик асосида иш олиб бормоқдалар. Уларнинг бир қисми ўз меҳнат коллективлари билан алоқаларини узганлари йўқ. Бундай кишилар ҳам «Меҳнат ветерани» медали билан мукофотланишга тавсия этилиши мумкин. Қарилик юзасидан эмас, балки бошқа асосларда пенсия тайинланган шахслар, СССР Мудофаа министрлиги йўли билан пенсия олувчи собиқ ҳарбий хизматчилар ҳам медаль билан тақдирланиши мумкин.

— Медаль билан тақдирлашга тавсия этиш тартиби қандай!

— Меҳнаткашлар «Меҳнат ветерани» медали билан СССР Олий Совети Президиуми номидан мукофотланадилар. Корхона, муассаса маъмурияти, колхоз правлениеси, меҳнат коллективининг партия, касаба союз ташкилоти медаль билан мукофотлаш тўғрисида тавсия беради. Ходимга қарилик бўйича пенсия тайинлаш тўғрисидаги тавсия билан бир вақтда медаль билан тақдирлашга ҳам тавсия ёзилади.

Мукофотга тавсия этиш коллективда ошкоралик шароитида ўтказилади, мукофотга номзод маъмурият ва жамоат ташкилотларининг биргаликдаги мажлисида муҳокама қилинади.

Агар пенсионер партия, совет органларида ва бошқа ташкилотларда жамоатчилик асосида ишлаётган бўлса, медалга район, шаҳар партия комитетлари, район, шаҳар Советлари ижроия комитетлари тавсия этишлари мумкин.

Район ва шаҳар Советларининг ижроия комитетлари корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг тавсияларини кўриб чиқиб, қарор қабул қилади ва уни юқори Совет ижроия комитетига тақдим этади. Советларнинг ижроия комитетлари «Меҳнат ветерани» медалига тавсия этишнинг аҳволи учун масъулдирлар, улар бу ишни ташкил этадилар, тегишли кишиларга йўл-йўриқ кўрсатадилар. Тайёргарлик ишларида район ва шаҳар социал таъминот бўлимлари иштирок этишлари мумкин.

Мукофотланганларга «Меҳнат ветерани» медали у меҳнат қилаётган коллективда корхона, муассаса раҳбари томонидан, шунингдек партия, совет, касаба союз ва хўжалик органларининг раҳбар ходимлари томонидан тантанали вазиятда топширилади.

ПЛАНЕТАМИЗДА

ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР, ХАБАРЛАР.

ТОКИО. Япониянинг демократик ташкилотлари ядро қуролини батамом таъқиқлаш тўғрисидаги талабномага имзо тўплашни давом эттирмоқдалар. Суратда: Токионинг Сибуя районидаги хотин-қизлар ташкилоти вакиллари имзо тўплашмоқда.

Жапан-пресс — ТАСС фотоси.

Қардош партияларда

ТЎЛА МАЪҚУЛЛАНДИ

Болгария Компартияси Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси социалистик мамлакатлар қардош партиялари Марказий Комитетлари секретарларининг халқаро ва идеология масалаларига бағишланиб Будапештда бўлиб ўтган кенгаши якунлари тўғрисидаги ахборотни муҳокама қилиб, БКП делегациясининг шу кенгашдаги фаолиятини маъқуллади.

БКП Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси тегишли партия, жамоат ва давлат органлари ҳамда ташкилотлар зиммасига идеология соҳасида қардош партиялар ўртасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш юзасидан кенгашдан келиб чиқадиган вазифаларнинг бажарилишини таъминлаш борасида зарур чораларни кўриш мажбуриятини юклади.

БКП Марказий Комитетининг органи «Работническо дело» газетаси болгар коммунистлари қардош партияларнинг интернационал бирдамлиги ва ҳаракат бирлигини янада мустаҳкамлаш ва кучайтириш учун бутун куч-ғайратларини сарфлашга қатъий қарор берганликларини изҳор этади.

ЭКП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Гуаякилда Эквадор Компартияси Марказий Комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум мамлакатдаги ички сиёсий аҳволни ва шу йил июль ойида ўтказиш мўлжалланган президент сайлови муносабати билан Эквадор коммунистлари ва бошқа тараққийпарвар кучлар олдида турган вазифаларни муҳокама қилди.

Пленум Эквадор Компартиясининг сўл кенг фронт доирасида демократик ташкилотларнинг бирлигини мустаҳкамлаш борасида сарфлаётган куч-ғайратига ижобий баҳо берди.

Тараққийпарвар кучлар блоки бўлажак президент сайловида қатнашмоқ учун ягона номзодни кўрсатиш ниятидадир. Шу муносабат билан ЭКП Марказий Комитетининг пленуми президентликка даъвогарлар рўйхатига киритиш учун Компартия аъзосининг номзодини кўрсатишни сўлларнинг кенг фронтига таклиф этиш тўғрисида қарор қабул қилди.

СЪЕЗДГА ТАЙЁРГАРЛИК

Германия Коммунистик партияси ўзининг навбатдаги съездига актив тайёргарлик кўрмоқда. Съезд шу йилнинг кузида мамлакатнинг энг йирик саноат марказларидан бири бўлган Мангейм шаҳрида ўтказилади.

Германия Компартиясининг раиси Герберт Мис ГКПнинг Мангеймда бўлиб ўтган конференциясида нутқ сўзлаб, меҳнаткашларнинг концернлар ўзбошимчалиги ва зўравонлигига қарши олиб бораётган муваффақиятли курашнинг асосий шарти сифатида барча коммунист ишчилар, социал-демократлар, партиясизларнинг биргаликда ҳаракат қилиши ҳозирги вақтда ҳар қачонгидан кўра зарур эканлигини таъкидлаб ўтди.

СЎЛ КУЧЛАРНИНГ БИРЛИГИ УЧУН

Венесуэла Коммунистик партияси мамлакатнинг сўл кучларини бирлик ва ҳамжиҳатликка даъват этди. ВКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг баёнотида ишчилар синфи, барча сўл кучларнинг сафларини жипслаштириш ҳаётий зарур эканлиги таъкидлаб ўтилади.

Баёнотда бундай дейилади: биз меҳнаткашлар, зиёлилар, аҳолининг барча тараққийпарвар табақалари кучларни бирлаштиришдан манфаатдор эканлигига ғоят аминмиз. Партия сўл кучларнинг умумий программаси қабул қилиниши учун, 10 декабрда ўтказиладиган республика президенти лавозимига умумий сайловда ягона номзоднинг кўрсатилиши учун курашиб келди ва курашмоқда.

Бўлажак сайловда сўл кучларнинг биргаликда иш кўриши, дейилади ҳужжатда, халқ бирлиги блокини тузишга ёрдам беради. (ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **ВАРШАВА. Польшадаги «Ксенджа ва Ведза» нашриёти босмадан чиқарган китоб «КПСС фаолиятида интернационализм принципи» деб аталади.** Китобда КПСС СССРда социализм ва коммунизм қурилишининг ҳамма босқичларида ўтказиб келаётган ленинча принципиал интернационализм сиёсати кўрсатиб берилган. Китобда СССРдаги иттифоқдош ва автоном республикаларнинг социал-иқтисодий ўзгаришларга, шунингдек КПССнинг халқаро майдондаги фаолиятига катта ўрин берилган.

● **АДДИС-АБЕБА. Эфиопия Миллий революцион оператив қўмондонлиги мунтазам армия ва халқ милициясининг қисмлари мамлакатнинг жанубий районларини Сомали қўшинларидан батамом озод этганлигини эълон қилди.**

Босиб олинган чегара шаҳарларидан сўнггиси бўлган Баре озод қилинди ва ҳозирги вақтда Эфиопия революцион қуролли кучлари уруш ҳаракатлари бўлиб ўтган жанубдаги аҳволни тўла назорат қилиб турибди. Мунтазам армия қисмлари ва халқ милициясининг бўлинмалари жанубий районларда осойишта турмушни қайта тиклаш ҳамда урушдан азият чеккан тинч аҳолига ёрдам бериш билан банд.

● **ТОКИО. Япония ҳукумати яқинда атмосферада ядро портлатиши ўтказилганлиги муносабати билан Хитойга қаттиқ норозилик билдирди ва Хитойнинг ядро синовларини батамом тўхтатишини талаб қилди. Баёнотда Япония шу ядро портлаши етказган зарарни қоплашни талаб қилиш ҳуқуқини ўзида сақлаб қолади, деб таъкидланади.**

(ТАСС).

ХАЛҚАРО ОБЗОР

ФРАНЦИЯ: АҲВОЛ ЎЗГАРМАЙ ҚОЛМОҚДА

Франция миллат мажлисига ўтказилган сайловнинг узил-кесил якунлари аниқланди. Ҳозирги ҳукумат коалицияси партиялари — республикани қўллаб-қувватловчи деголлчилар бирлашмаси ва президент В. Жискар д' Эстэнга яқин турган Франция демократияси иттифоқи овоз беришнинг икки даврасидан кейин ўринларнинг кўпчилигини сақлаб қолди.

Сайловдаги курашнинг оқибати кейинги пайтгача аниқ эмас эди. Бунинг боиси шуки, ҳар икки йирик сиёсий лагернинг — сўллар ва ўнглар лагерининг кучлари тахминан баравар эди. Аммо Францияда амалда бўлган мажоритар сайлов системаси тарозининг палласини буржуа партиялари томонига босиб юборди.

Ҳозир мамлакатдаги барча сиёсий партиялар сайлов натижаларини таҳлил этмоқдалар, келажакда тегишли хулосалар чиқариб олиш учун ўтмишга назар солмоқдалар. Ҳукмрон лагерда республикани қўллаб-қувватловчи деголлчилар салмоғи анча камайгани ҳолда Франция демократияси иттифоқи фойдасига кучлар бир мунча қайтадан тақсимланмоқда. Ҳамма фактларга қараб хулоса чиқарганда, ҳукумат коалицияси ичидаги кучларнинг янги нисбати министрлик мансабларини тақсимлашга таъсир ўтказади. Министрлар кабинетининг состави апрель ойининг дастлабки кунларида ўзгартирилади. Аммо ҳукуматнинг умумий сиёсати аввалгидек ўзгармай қолади. Давлат бошлиғининг ўзи шу ҳақда гапирди.

Сўллар лагерида коммунистлар ҳам, социалистлар ҳам олға силжиётганликлари таъкидланади. Коммунистлар ўтган сайловдагига нисбатан 13, социалистлар эса 9 та кўпроқ депутатлик мандатига эга бўлдилар. Лекин коммунистик ва социалистик партиялар нисбатан муваффақият қозонган бўлсалар ҳам бу ҳол уларнинг ғалаба қўлга киритилмаганлиги туфайли ғоят афсусланаётганликларининг ўрнини боса олмайди.

Ғалабанинг қўлдан бой берилганлигига сабаб нима? Социалистлар бунинг учун бутун айбни Франция Коммунистик партияси раҳбарлиги ва шахсан партиянинг бош секретари Ж. Марше зиммасига юклайдилар. Ж. Марше сайлов бошланишидан бир неча ой илгари сўл кучларнинг қўшма программасини аниқлаш масаласини ўртага қўйди ва овоз беришнинг иккинчи даврачи арафасидагина социалистик партия томонидан ўтган йил сентябрь ойидаёқ тақдим этилган таклифларга рози бўлди.

Компартиянинг марказий органи «Юманите» газетаси «социалистларнинг ана шу қўпол хуружи»ни қатъиян рад этди. Газетанинг таъкидлаб ўтишича, бундай хуруж «сўл кучларнинг тарқоқлиги учун асосий айб социалистлар партияси зиммасига юкланганлигини эсдан чиқаришга мажбур этиш мақсадида диққат-эътиборни четга тортувчи найрангдир». Франция Коммунистик партиясининг Сиёсий бюроси ўзининг махсус баёнотида қуйидагиларни уқтириб ўтади: «биз ўз таклифларимизда сўлларнинг ғалаба қозониши учун, мамлакатимиз демократик ўзгаришлар йўлига ўтиши учун энг яхши шарт-шароитларни вужудга келтиришдан иборат ягона мақсадга амал қилдик».

ИСРОИЛНИНГ ЯНГИ АГРЕССИЯСИ

Жафокаш жанубий Ливан ерлари 15 мартга ўтар кечаси бомбалар, снарядлар ва ракеталарнинг портлашидан яна ларзага келди: исроиллик агрессорларнинг 35 минг солдатдан иборат армияси суверен Ливан давлатининг территориясига бостириб кирди, ҳаммаёқни вайрон қилиб, ажал уруғини сочди, тинч шаҳар ва қишлоқларни култепага айлантирди. Сионист интервенциячиларнинг қонли хуружи натижасида ливанликлар ва фаластинликлардан бир мингдан зиёд киши ҳалок бўлди, неча ўн минглаб киши бошпанасиз қолди, икки юз минг киши уй-жойини ташлаб кочди.

Исроил ҳужумининг фожиали хроникасидан характерли бир воқеани кўрсатиб ўтамиз: Исроил денгиз пиёда аскарларининг Сур шаҳри районига (Тир) туширилган отряди қочоқлар жойлашган икки автобусга ҳужум қилди ва улардаги кишиларнинг ҳаммасини рўпарадан ўққа тутди. Бу автобусларда 23 киши бор эди. Уларнинг кўпчилиги хотин-қизлар ва болалардан иборат эди...

Бундай шафқатсизликнинг боиси нима? Интервенциячилар бегуноҳ тинч аҳолини ўлдирганлигининг боиси нима?

Расмий хабарда айтилишича, қуролли кучларнинг жанубий Ливанга бостириб кирганлиги Фаластин партизанларининг 11 мартда Ҳайфа-Тель-Авив тош йўлида ўтказган операциясига жавобдир. Аммо исроилликларнинг ҳозир кенг кўламда бошлаган ҳужуми шу воқеадан кўп вақт илгариёқ планлаштирилганлиги ва тайёрланганлиги ҳеч кимга сир эмас. Исроил қўшинлари ўтган йилнинг охиридаёқ Ливан чегараси яқинига тўплана бошлаган эди. Исроил раҳбарлари ҳужум арафасида Фаластин қаршилик ҳаракати отрядлари ва Ливан миллий-ватанпарвар кучларига қарши биргаликда ҳаракат қилиш тўғрисида Ливаннинг ўнг консерватив раҳбарлари билан келишиб олган эдилар. Бу хуружларнинг ҳаммаси Вашингтоннинг руҳсати ва розилиги билан тайёрланганлиги ҳам ҳеч кимга сир эмас.

Тель-Авив агрессияни бошлашдан кузатган асосий мақсади Фаластин қаршилик ҳаракати отрядларини қириб ташлаш ва шу тариқа Яқин Шарқ можаросини бартараф қилиш жараёнидан Фаластин Озодлик ташкилотини суриб чиқаришдан иборат эди. Исроил мудофаа министри Вейцман очиқдан-очиқ бундай деди: «Биз Фаластин проблемасини кенг кўламда ҳал этишни истаймиз». У бунда Фаластин қаршилик ҳаракатини тугатишни кўзда тутган эди. Францияда чиқадиган «Юманите» газетасининг ёзишича, «Исроил фаластинликларни йўқ қилиб юбориш учун уруш қилмоқда».

Дарҳақиқат, Фаластин қаршилик ҳаракати исроиллик агресорларга қарши энг изчил ва энг мурасасиз кураш олиб бормоқда. Бу ҳаракат Тель-Авив қузғунларининг экспансиячилик режаларини амалга ошириш йўлидаги асосий ғов бўлиб қолди. Миср президенти Садат арабларнинг умумий манфаатларига ва жумладан, Фаластин араб халқининг манфаатларига хиёнат қилиб, сепарат битим тузиш ва агрессорга таслим бўлиш йўлига ўтганидан кейин Фаластин қаршилик ҳаракати ана шу режаларнинг амалга оширилишига жуда катта тўсқинлик қилди. Тель-Авив Миср томонидан ҳеч қандай хавф-хатар бўлмаслигига ишонгани ҳолда ўзининг бутун ҳарбий машинаси билан Ливанга ҳужум қила олди.

Аммо агрессор ўз олдига қўйган мақсадларга эриша олмади. У Ливан территориясининг тахминан еттидан бир қисмини ишғол қилган бўлса ҳам, Фаластин қаршилик ҳаракатини йўқота олмади. Фаластин қаршилик ҳаракати ҳозирги пайтда босқинчиларга қарши партизан уруши тактикасини қўллана бошлади.

Интервенциячиларнинг қабиҳ ҳаракатлари бутун жаҳонда қаттиқ норозиликка сабаб бўлди. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Кенгаши Исроилни Ливандан ўз қўшинларини дарҳол олиб чиқиб кетишга даъват этди ва бу мамлакатда тинчликни сақлаш учун БМТ қуролли кучларини вужудга келтириш ҳақида қарор қабул қилди. Жаҳон жамоатчилиги ҳаддидан ошган агрессорлар Ливандан чиқиб кетсин, деб талаб қилмоқда.

В. СЕРОВ,
А. КРАСИКОВ,
(ТАСС).

ЭРТАГА — ХАЛҚАРО ТЕАТР КУНИ

АКТЁР ИЗЛАНИШЛАРИ

Эртага театр санъати ходимлари ўзларининг анъанавий байрамлари — Халқаро театр кунини нишонлайдилар. Бу кун бизнинг мамлакатимизда Бутуниттифоқ ленинчи коммунистик ёшлар союзининг шонли 60 йиллигига бағишлангандир. Шу муносабат билан қуйида Ҳамза номидаги Ленин орденли Ўзбек Давлат Академик драма театрининг ёш, аммо таниқли актёри Ўзбекистон ССР халқ артисти, СССР Давлат мукофоти лауреати Ёқуб Аҳмедов ҳақида мақола эълон қилинмоқда.

Асосий ижрочилари 1977 йилги СССР Давлат мукофотига сазовор бўлган «Инқилоб тонги» спектаклида марказий фигура — Фозилхўжа образини Ўзбекистон ССР халқ артисти Ёқуб Аҳмедов ижро этади. Дарҳақиқат, Ё. Аҳмедов ижоди ҳақида гап кетганда шу образни эсламаслик, ёхуд, аксинча, «Инқилоб тонги» спектакли ҳусусида сўз юритганда, Ё. Аҳмедов ижросини четлаб ўтиш мумкин эмас. Зеро, Ёқуб Аҳмедов ушбу образни ижро этиш билан ўзининг юксак актёрлик маҳоратини намойиш қилди, фақат ўзининг ижодий биографиясини эмас, айни чоқда ўзбек совет театр санъатини бетакрор, курашувчан образ билан бойитди. Бу образни «Инқилоб тонги» спектаклининг юраги, қон томири дейиш мумкин. Бинобарин, давр руҳи барча образлардан кўра, кўпроқ Фозилхўжа тимсолида намоён бўлган. Актёр мана шу руҳни, инқилоб йилларидаги ўзбек зиёлилари характерини, инқилобчилар ташвишини, уларнинг орзу-умидлари, курашчанлигини, шу билан бирга, шахсий кечинмалари — севги-муҳаббатини ишонарли, табиий талқин қилган. Ё. Аҳмедовнинг қадди-қомати, сўзлаш манераси бу образга жуда мос тушган. Шу боис ҳам Фозилхўжа образи Аҳмедов ижросида ўзининг чинакам талқинини топди. Бу фикрни унга шу образ ижроси учун СССР Давлат мукофоти берилиши ҳам тасдиқлайди...

Ёқуб Аҳмедов бу шуҳратга, обрўга, маҳоратга осонгина ёки тасодифан эришгани йўқ. Кўп йиллик мунтазам изланишлар, ўқиш ва ўрганишлар туфайли эришди. У илк марта саҳнага чиққанида ўн бир ёшда эди. Ўшанда у Наманган область музикали драма ва комедия театрида намойиш қилинган «Ғунчалар» спектаклида оммавий саҳнада иштирок этганди Ишонасизми, уни театрга расмана ишга қабул қилишганида олтинчи синфда ўқирди.

1956 йил. Ёқуб Аҳмедов А. Островский номидаги Тошкент театр ва рассомлик санъати институтининг студенти. Бу санъат ўқув юртида унга таниқли режиссёр ва педагог А. О. Гинзбург устозлик қилди. Ана шу устозининг бевосита ёрдами ва тавсияси туфайли у Ҳамза номли Ўзбек давлат Академик драма театрига ишга қабул қилинди. Бу санъат даргоҳида роллар ижро этиш осон эмасди. Сора Эшонтўраева, Шукур Бурхонов, Обид Жалилов, Олим Хўжаев, Саъдихон Табибуллаев, Наби Раҳимов сингари машҳур актёрларнинг салобати ёш ижодкорни ҳаяжонлантирар, айни вақтда у улардан кўп нарса ўрганарди. Дастлаб оммавий саҳналарда чиқди, эпизодик роллар ижро этди. «Алишер Навоий»даги Мўмин Мирзо, «Ревизор»даги Мишка каби роллар унинг Академик театр саҳнасида яратган илк образлари ҳисобланади. Сўнгра «Ганг дарёсининг қизи», «Жазоир — менинг Ватаним», «Юлий Цезарь» сингари спектаклларда кўрина бошлади. Мана шу кичик ролларда ёқ Ё. Аҳмедовнинг актёрлик таланти, санъатга меҳри балқиб турарди. Хусусан, бошқирд драматурги Мустай Каримнинг «Ой тутилган тунда» асаридаги Оқ йигит образи ёш актёрнинг келажагидан, истиқболидан дарак берди. Шундан кейин унга «Мирзо Улуғбек»даги Али Қушчи, «Вероналик икки йигит»даги Пратон образларини топширишди. Биринчи спектаклда ёш актёр атоқли ўзбек олими Али Қушчи ролини талқин қилган бўлса, кейингисида ошиқ Пратон қиёфасида чиқади. У илк марта кинофильмда роль ижро этганида институтнинг иккинчи курс талабаси эди. Атоқли ўзбек демократ шоири Фурқат ролини ижро этиш учун ўнлаб актёрлар «проба» беришганди. Аммо улар орасидан фақат Ёқуб Аҳмедов ҳар жиҳатдан маъқул тушди. Бу ишонч ёш актёр томонидан оқланди. Фуркат образи унинг ижросида томошабинлар қалбидан жой олди.

Телепостановкаларда Ё. Аҳмедов яратган образларни санаб ўтирмаймиз. Аммо баъзи бирлари борки, уларни эсламай ўтиш мумкин эмас. Зотан, буларсиз актёр ижодини мукаммал тасаввур қила олмаймиз. Гётенинг «Фауст» асаридаги Фауст, Ў. Ҳошимовнинг «Инсон садоқати» пьесасидаги Элёр, О. Ёқубовнинг «Улуғбек хазинаси»даги мавлоно Муҳиддин, В. Ғафуровнинг «Вафодор»идаги Иброҳим, В. Гюгонинг «Қиролнинг дилхуши» асаридаги Қирол образлари Ё. Аҳмедов талқинида томошабинларнинг севимли образлари бўлиб қолгандир. Кўринадики, телевидениеда ҳам у жуда ранг-баранг образлар яратган. Жаҳон маданияти хазинасининг нодир дурдонаси бўлган «Фауст»даги бош қаҳрамон — файласуф Фаустнинг ички кечинмаларини, ўй-хаёлларини, севгисини, Мефистофель билан бўлган мулоқотларини бугунги томошабинга маъқул қилиб ижро этиш осон эмас, албатта. Бунинг учун актёрда катта истеъдод, чуқур билим, кенг фантазия бўлиши керак.

— Ниятлар, режалар кўп, дейди у, — Аммо менинг энг эзгу орзуим Алишер Навоий образини талқин қилишдир. Чунки, устозим Олим Хўжаев шу ролни қойил қилиб ижро этгани ҳаммага маълум. Шунга биноан у киши кўпчилик олдида ушбу ролни ижро этишни менга топширган эди. Қолаверса, замондошларимиз образини яратиш ҳар бир актёр каби менинг ҳам ниятим. Давримиз қаҳрамонлари образини ижро этсам — томошабинларнинг, партия ва ҳукуматимизнинг юксак ишончини ўз ижодим билан оқлай олсам — менинг бахтим шунда.

М. ҲАЗРАТҚУЛОВ.

физкультура ва спорт

БУГУН ЧИМ ХОККЕЙ БЎЙИЧА АЁЛЛАР КОМАНДАЛАРИ ЎРТАСИДА ЎЗБЕКИСТОН КОМСОМОЛИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СОВРИНИ УЧУН БУТУНИТТИФОҚ ТУРНИРИГА СТАРТ БЕРИЛАДИ

ҚИЗЛАР — ЯШИЛ МАЙДОНДА

Баҳор бутун тароватини кўз-кўз қилиб, қалбларга сурур бахш этмоқда. Спорт майдонлари-ю, стадионлар яна гавжумлашяпти. Спорт саройлари, ёпиқ майдонлар тор келиб қолди. Мусобақалар, қизғин баҳслар ям-яшил майдонларга кўчиб, илк олқишлар тарала бошлади.

Тошкент яқинидаги «Кибрай» спорт комплекси майдонида чим хоккей бўйича ўтказилган Бутуниттифоқ турнири мухлисларда катта қизиқиш уйғотди. «Тошкент баҳори» деб аталган бу баҳсда эркаклар олти командаси Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитети соврини учун ўзаро куч синашди. Совриндорлик учун курашда мамлакат чемпионатининг кумуш медали совриндори Свердловск армиячилари ғолиблик қилишди. Тошкентнинг «Политехник» ҳамда Андижоннинг «Меҳнат» коллективлари иккинчи ва учинчи фахрли ўринларни эгалладилар. Бугун эса, мазкур соврин учун аёллар командалари стартга чиқади. Баҳсда Москва жисмоний тарбия институти ҳамда ФИЛИ коллективи, Олмаотадаги республика болалар ва ўсмирлар спорт мактаби талабалари, Боку студентлари ҳамда Тошкентнинг «Университет» командаси билан «Андижанка» қизлари ўзаро куч синашадилар. Қуйида аёллар ўртасида чим хоккей ўйинларига асос солган андижонлик қизлар ҳамда яшил майдонда чавгон ўйнатиш қоидалари ҳақида фикр юритамиз.

— Областимизда чим хоккей кенг оммалашмоқда. Спортнинг бу тури, айтиш мумкинки, қизларимизга жуда ёқиб тушган. 1976 йилнинг бошларида областимизда 60 нафар спортчи тўрт командада шуғулланган бўлса, бугунги кунда 17 командада тўрт юздан ортиқ қиз доимий машқ қилмоқда. Областда чим хоккей бўйича ихтисослаштирилган олий мактаб очилган ва ундаги 8 группада юзга яқин қизлар мунтазам шуғулланмоқдалар. Биз илк муваффақиятларни қўлга киритдик. Беш маротаба ўтказилган Бутуниттифоқ турнирининг тўрттасида «Андижанка» хоккейчи қизлар командамиз ғолиб чиқди. Олти нафар ўйинчимиз Совет Иттифоқи терма командаси составига киритилди...

Бу фахр туйғуси билан айтилган дил сўзларини Андижон давлат тиллар педагогика институти студенти, СССР спорт мастери «Андижанка» аёллар командасининг комсорги, мамлакат терма командаси аъзоси Л. Аҳмерова Ўзбекистон комсомолининг XXI съезди минбаридан гапирганди. Хоккейчи қизнинг гапларида жон бор. Боиси, ўтмишда жанубий мамлакатларда оммавий жисмоний машқлардан ҳисобланган чим устида чавгон ўйини яна расм бўляпти. Спортнинг мазкур турини Москвада бўлажак «Олимпиада-80» программасига киритилишининг ўзи чим хоккейга нечоғли эътибор билан қаралаётганидан далолатдир. Чим хоккей Андижондан парвоз қилди, десак ҳам муболаға бўлмас. Республикамизнинг кўркам бу шаҳрида аёллар командасининг тузилганлиги мамлакатимиз спорт ҳаётида ажойиб воқеалардан бўлди.

«Андижанка» қизлари учун ўтган йили охирида Москвада ўтказилган Бутуниттифоқ турнири ўзига хос имтиҳон бўлганди. Сабаб галдаги баҳсда биринчи марта таркиб топган СССР терма командаси ҳам майдонга тушган эди. Иттифоқимиздаги энг кучли аёллар коллективларидан сараланган терма команда билан куч синашиш андижонлик қизлар учун ўз маҳорат ва имкониятларини яна бир бор чамалаш имконини берди. Бундай мусобақаларда фақат биринчиликни эгаллаб келган вакилларимиз бу сафар ғолиблик супасининг иккинчи поғонасини эгалладилар. Андижонлик хоккейчи қизлар устози Мирон Ким терма команда билан ўтказилган дастлабки учрашувдаги таассуротларини шарҳлаб, жумладан шундай деган эди:

— Терма команда билан ўйинда ғолиб келиш осонмаслиги олдиндан маълум эди. Қизиғи шундаки, Ляля Аҳмерова, Эльвира Орифжонова ва Светлана Россоловалар терма команда составида бизга қарши ўйнадилар. «Андижанка» коллективининг тактик услуби уларга аён бўлгач, кўп ўринда ён беришимиз табиий эди. Терма команда биздан устун келди. Зеро, дарвозага йўлланган тўпларни нишонга олишда андижонликларнинг ҳиссаси борлигидан беихтиёр мамнун бўласан киши...

Мухлислар чим хоккей ўйини қандай ўтиши, футболга ўхшаш томонлари борми, деган саволлар билан мурожаат қилиб туришади. Дарвоқе, эндигина оммалашиб, мухлислари давраси кенгайиб бораётган чим хоккей ўйини қандай ўтказилади? Учрашувлар яшил майдонда давом этиши ҳақида гапирмаса ҳам бўлар. Фақат ўйнаш учун ажратилган ер футбол майдонидан торроқ бўлиши кўзда тутилган. Дарвозалар ҳам бирмунча кичрайтирилган бўлади. Ўйин 35 минутдан икки таймли давом этади. Кучли тўқнашувлар, туртиш, чалиш, рақиб яқинлашганда чавгон билан тўпни қаттиқ урмаслик талаб этилади. Ҳужумга ўтган команда дарвозани нишонга олишни майдонда оқ чизиқлар билан белгиланган ярим доирага киргандан кейингина амалга ошириши мумкин. Ана шу нишонга олиш доирасидан ташқарида тўпга зарб бериш билан мақсадга эришилгани гол ҳисобланмайди. Ҳар иккала коллективдан ўн биттадан ўйинчи майдонга тушади. Жарима тўпларини 6 метрли масофадан туриб нишонга олиш мумкин.

Яқинда «Андижанка» командаси қизлари Ватанимиз пойтахтида ўтказилган навбатдаги Бутуниттифоқ турнирида иштирок этишди. «Спартак» кўнгилли спорт жамияти Россия Совети соврини учун бу сафар тўққиз команда ўзаро куч синашди. Мусобақада Москва области командаси турнир ғолиби бўлди. Горькийлик спартакчилар фахрли иккинчи ўринга кўтарилишди. Андижонликлар учрашувларни муваффақиятли ўтказиб, тўплар нисбатига кўра ғолиблик супасининг учинчи поғонасини эгалладилар.

Бугун хоккейчи қизлар Тошкентда ўтказиладиган Бутуниттифоқ мусобақасида куч синашадилар. Соврин учун олти команда майдонга тушади. «Тошкент баҳори» деб юритилаётган чим хоккей учрашувлари Қибрай спорт комплекси яшил майдонида қарийб бир ҳафта давом этади. Бу учрашувлар бўлажак йирик мусобақаларга ҳозирликнинг ўзига хос босқичларидан бири бўлиб қолади.

Хуллас, мамлакатимизда, шу жумладан республикамизда спортнинг яна бир олимпиада тури оммалашмоқда. Чим хоккейга ихлос қўйганлар тобора кўпайиб бормоқда. Эндиги вазифа яшил майдонда хоккей ўйнаш учун қулай шароитлар яратишдан иборат. Бунинг учун алоҳида стадион ва майдонлар барпо этиш даркор. Чавгон ва зарур бошқа анжомларни саноат асосида ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш пайти ҳам келди. Чунки, чим хоккей футбол сингари халқимизнинг энг севимли ўйинларидан бирига айланиб бормоқда.

А. ТУРҒУНОВ,
спорт шарҳловчиси.

	КОМАНДАЛАР	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	"ДИНАМО" К		3/8	9/7	1/9	22/4	30/9	23/9	6/11	15/7	9/5	23/10	17/6	11/6	29/5	28/4	1/7
2	"ДИНАМО" Тб	12/4		11/11	30/7	23/5	1/7	28/4	7/8	9/7	11/6	30/9	15/7	18/5	23/10	8/4	20/8
3	"ТОРПЕДО"	20/8	2/6		29/5	26/6	14/7	23/10	21/4	30/9	26/4	6/8	6/11	20/7	1/9	7/5	16/6
4	"ДИНАМО" М	24/5	24/4	25/8		21/8	8/5	17/6	28/10	28/4	29/9	4/11	3/8	1/7	9/7	15/7	12/6
5	"ШАХТЕР"	30/7	26/8	27/10	12/4		11/6	15/7	30/9	8/4	1/7	28/5	27/4	23/9	11/11	7/8	18/5
6	"ЛОКОМОТИВ"	18/5	5/11	2/5	24/9	21/10		25/6	30/7	8/8	22/5	8/7	1/6	20/4	20/7	27/8	14/10
7	"ЧЕРНОМОРЕЦ"	8/4	22/7	11/6	15/10	2/5	26/10		9/5	29/7	11/11	26/8	23/5	10/9	1/7	12/4	7/8
8	"ҚАЙРАТ"	25/6	28/5	23/9	3/6	17/6	8/4	3/8		22/10	2/9	10/9	18/5	15/7	12/4	11/11	27/4
9	"ЗАРЯ"	2/5	15/10	18/5	22/7	3/8	17/6	22/4	11/6		26/8	1/7	10/9	3/11	23/6	23/5	28/10
10	"ЗЕНИТ"	22/7	27/10	15/10	18/5	5/11	10/9	3/6	9/7	28/5		29/7	25/6	7/8	2/5	17/6	22/4
11	"АРАРАТ"	3/6	17/6	12/4	25/6	15/10	1/9	18/5	23/5	11/11	8/4		23/9	27/4	2/8	28/10	15/7
12	"ДНЕПР"	7/8	2/5	1/7	8/4	22/7	11/11	2/9	26/8	12/4	22/10	9/5		28/5	11/6	29/7	30/9
13	"НЕФТЧИ"	27/10	1/9	8/4	11/11	7/8	3/8	9/7	2/5	25/6	12/4	22/7	15/10		30/9	3/6	23/5
14	ЦСКА	26/8	27/6	23/5	7/8	3/6	27/4	3/11	16/10	9/5	16/7	23/4	29/10	18/6		22/8	26/7
15	"СПАРТАК"	15/10	23/9	22/7	3/5	10/7	28/5	1/10	30/6	2/9	2/8	11/6	22/4	22/10	19/5		2/11
16	"ПАХТАКОР"	11/11	9/5	2/8	22/10	1/9	12/4	28/5	22/7	3/6	23/9	2/5	9/7	26/8	8/4	25/6	

ФУТБОЛ:

НИМЧОРАК ФИНАЛЧИЛАР

Биллур соврин — СССР кубоги учун курашда иштирок этаётган командаларнинг аксарияти нимчорак финалга йўлланма олдилар. Жумладан, 1/16 финалда такрорий учрашувларни муваффақиятли ўтказган олий лига коллективларидан «Шахтёр», «Нефтчи», «Локомотив», «Динамо» (Тбилиси) «Қайрат», «Арарат», «Зенит», «Динамо» (Киев) ва «Заря» футболчилари соврин учун курашнинг навбатдаги босқичларида куч синашиш имкониятига эга бўлдилар. «Пахтакор» эса кубок учун курашни эртага бошлайди. Футболчиларимиз ўз майдонларида киевлик армиячиларни қабул қиладилар.

БЕЛЛАШУВЛАР, ТЎПЛАР, ОЧКОЛАР

● ХОККЕЙ. Тошкентнинг «Бинокор» командаси чемпионатнинг сўнгги учрашувларидан бирини ўз майдонида ўтказди. Хоккей мавсумини муваффақиятли якунлаётган «Салават Юлаев» (Уфа) командаси билан учрашувда хоккейчиларимиз (6:4, 3:5) қўш очколи бўлишди. Шундай қилиб, 50 ўйиндан 62 очко жамғарган бинокорчилар фахрли учинчи ўринни 64 очколи «Сибирь» коллективига бўшатдилар. Олий лига командалари ўртасида мамлакат чемпионати тугашидан бир тур илгари ғолиблар аниқланди. Марказий армия спорт клубининг хоккейчилари мамлакат чемпионати номига сазовор бўлдилар. Москвалик динамочилар билан «Крылья Советов» командалари кумуш ва бронза медалларини оладиган бўлишди.

● ВОЛЕЙБОЛ. Грознийда мамлакат чемпионатининг ҳал қилувчи тур ўйинлари бошланди. Тошкентлик динамочилар Ашхободнинг «Захмат» коллективи билан ўйинда (3:0) муваффақият қозондилар.

● ШАХМАТ. Жаҳон чемпиони Нона Гаприндашвили Белградда аёллар ўртасида ўтказилган анъанавий мусобақада 13 имкониятдан 9,5 очко тўплаб пешқадамлик қилди.

● ФУТБОЛ. Жаҳон чемпионати бошланишига икки ойча вақт қолди. Финал ўйинлар иштирокчилари бўлган командалар машқларга зўр бериб, ўртоқлик учрашувларида куч синашяптилар. Жумладан, Австрия— Бельгия (0:1), Польша — Люксембург (3:1) командалари ўзаро учрашдилар.

ЕЧИЛМАГАН ЖУМБОҚ

«Ўзбекбирлашув» правлениесига бир ариза тушди. Унда тахминан шундай деб ёзилган эди: «Бераман ушбу аризани шу ҳақдаки, мени бесабаб ва ноҳақдан ишдан бўшатишди. Шуни текшириб, лавозимимга қайта тиклаб қўйсангизлар. Келес сельпосининг раиси Мансуров».

Ўзини ғуборсиз деб юрган Эркин Мансуровнинг бу аризаси софдил кишиларда бошқача таассурот қолдирди:

— Оббо, муғомбирей, шунча ишни қилиб қўйиб, яна ҳеч нарса кўрмагандай ёзишини қаранг-а, — баъзи бировлар шундай деса, бошқалари эса:

— Мансуров-ки, бети қалинлик қилиб ариза ёзибдими қолганларини қўявер, тинч ўтиришмайди, ҳали замон узун-қисқа бўлиб кириб келаверишади, — деб тахмин қилишарди.

«Ўзбекбирлашув» ходимлари бу гапларни гўё билиб туриб айтишаётгандай эди. Бир группа кишилар бўлса йиғилишиб олиб режа тузишарди.

— Майли, Мансуров ёзган аризанинг натижасини кутайлик, сўнгра шунга қараб тош қўямиз. «Ўзбекбирлашув»дан ҳам каттароқ идоралар бордир, — деб гап маъқулларди лавозими каттароқлигини тўрда ўтирганлигидан сезиб олиш унчалик қийин бўлмаган басавлат бир киши, — ётиб қолгунча отиб қолишимиз керак.

— Кемага тушганнинг жони бир, акажон. Бу ишга биргаликда қўл урганимиздан кейин, биргалашиб қутилиб ҳам кетишнинг иложини қилмоғимиз керак...

Хўш, бу кишилар ким бўлди-ю, уларнинг гуноҳи нима, бу ишнинг охири нима билан тугади? Келинг, уларни бир бошдан таништиришдан аввал ўтган йили Тошкент район тайёрлаш идорасида бўлиб ўтган бир шингил воқеани сўзлаб берайлик.

1977 йилнинг февралида ушбу идорани ревизия босиб, унинг раҳбарлари жиноятга қўл урганлигини исботлайдиган бир талай фактлар очиб ташланди. Идора кўрган зарар 283 минг сўмни ташкил этган. Бу зарарнинг сабабчилари бўлмиш директор Р. Жалилов, катта бухгалтер Н. Шин ва бошқа бир неча ходимлар хизмат вазифасидан олиб ташланган эди. Шундан кейин Тошкент район тайёрлаш идорасига директор бўлиб Зайлобиддин Ҳаминов келди. У қандай ҳунар кўрсатди, дерсиз? Афсуски, ўзидан олдинги бошлиқнинг қилмишларидан тегишли хулоса чиқариб олмади. Аксинча, «Жалилов шохида юриб муккасидан кетган бўлса, мен баргида туриб рақс тушаман», деди. Янги ишнинг баланд-пастини ўрганиб олгандан кейин, қамровни кенг олиш учун пайт пойлади. Бундай пайт райондаги қишлоқ матлубот жамиятлари раисларининг боши бир жойга бирикканида келди. З. Ҳаминов уларга киши билмас қармоқ ташлаб кўрди:

— Ҳаммамизнинг илдизимиз ҳам, ишимиз ҳам бир. Шу боисдан бир-биримизни қўллашиб турсак чакки бўлмас.

Ҳамсуҳбатлар ҳам дарров тушунадиган одамлар хилидан эди, дарров рози бўлишди.

— Яхши бўларди. Аммо бирор ишкал чиқмасмикан?

— Дарё кечган саёз жойни изламайди, — деди З. Ҳаминов. — Ҳеч илмоқ билан хўроз овлаганмисиз, ўзи?

Фельетон

— Йўқ, нимайди?

— Шунақа-да, билмайсиз. Билмагандан кейин иккиланиб юраверасиз. Аслида бизнинг ишимиз ҳам ўшанақа усул билан хўроз овлашга ўхшайдиган гап. Эшитмаган бўлсангиз, эшитиб олинг. Маккага илмоқ тиқиб узун ип билан хўрознинг олдига ташлаб юборсангиз, жонивор лиқ этиб ютиб юборади. Ютади-ю, шу заҳоти овози ҳам ўчади. Қақолайдиган бўлса ипни тортинг, бояги макка тиқилиб қолиб товуш чиқармайди. Бизлар ҳам шунақа битта-иккита «хўрозлар»нинг томоғидан илмоқ ўтказиб олсак, зарур бўлганида ёрдами тегади...

— Ҳаминов акамиз умрини савдода сузиб ўтказаётган йигитлардан. Шунинг учун ҳам гапнинг ўғил боласини топиб гапирадилар. Бўпти акажон, бу ёғига биз рози.

Кўп ўтмай З. Ҳаминов қўл остидаги ўзига яқин тўрт-беш кишини ҳам тўплади-да уларга ярим маслаҳат, ярим топшириқ берди:

— Ҳаммамизнинг ризқимиз бошқа шаҳарларга юборилаётган вагон-вагон мева-чеваларда. Этагини енгидан чиқариш эса сизларнинг ихтиёрингизда. Шунақа пайтда бизни ҳам унутмасангизлар бўлгани.

...Қарс икки қўлдан чиқади. Буни қаранг-ки, ана шу режалардан кейин қарсаквозлик чунонам авжига чиқиб кетдики, унинг акс садоси, ҳатто тайёрлаш идораси вагонларга ортиб, мева ва сабзавот етказиб бераётган Хабаровск, Куйбишев, Нижний Тагиль, Кўкчатов ва бошқа шаҳарлардан қайта бошлади. Савдо ташкилотларидан «Дод, бу ношуд тайёрловчилар дастидан, қарсаквозликни қўясизларми, йўқми? Бу ишингиз бизга қимматга тушиб кетди-ю», деган мазмунда хатлар ёғилиб кетди. Мана, шу хатлардан баъзи намуналар:

Хабаровск шаҳар мева-сабзавот савдоси ташкилоти: «340967 номерли накладной билан биринчи сортли деб юборган 74170 килограмм (жами 39756 сўмлик) олмангизнинг 51946 килограмми иккинчи сортли, 15350 килограмми ириган ва чириган экан. Бунинг устига тарозидан 6574 килограмм уриб қолибсизлар».

Куйбишев шаҳар мева-сабзавот савдоси ташкилоти: «Жами 24445 сўмлик 86975 килограмм редискангиздан фақат 1294 килограмми стандартга мос экан, 56961 килограмм редискангиз брак қилинди. 25460 килограмми эса молларга берилди. 27940 килограмм редискани ахлатхонага элтиб ташлаб юбордик».

Бунақа хабарлар деярли ҳар куни келиб турарди. Тайёрлаш идораси гарчи бу ишдан 136 минг 834 сўм зарар кўрган бўлса ҳам З. Ҳаминов ва унинг шерикларига заррача таъсир қилмади. Аксинча, бошқа шаҳарларга юборилаётган мева ва сабзавотларнинг ҳам бўйидан, ҳам энидан, қўйинг-чи, ҳатто сортидан ҳам уриб қолиб, мазахўрак бўлиб қолган тайёрловчилар ўз фаолиятларини кенгайтиравердилар. Қалбаки ҳужжатлар билан иш пишириш ҳам улардан қолмади. Шунақа пайтда улар кўпроқ Келес, Калинин, Гулистон қишлоқ матлубот жамиятлари раҳбарлари билан келишиб иш тутишди. Қинғир ишлар кўпинча телефон орқали сирли имо-ишоралар билан амалга оширилди. Масалан, З. Ҳаминов Келесга телефон қоқиб: «Фалончини ёнингизга юборяпман» деса, матлубот жамиятининг раиси Мансуров ҳам гапнинг индаллосига дарров тушунарди-да, қўлидан келганича ёрдамини аямасди.

Ана шундай телефонвозлик билан Мансуров Ҳамза район ОРК омборидан мол олиш учун магазин мудирлари Исмоилова, Ҳакимов, Азимовлар номига ишонч қоғози ёздириб берди. Шу қоғоз билан олинган ҳар килоси 17 тийиндан, жами 37.6 тонна сара пиёз магазин бир ёқда қолиб, тайёрлаш идорасининг омборига келтириб тўкилди. Тайёрловчи А. Йўлдошев «бу пиёзлар фалон-фалон колхозчилардан ҳар тоннасига 20 сўмдан пул тўлаб сотиб олинди» деган сохта ҳужжат тайёрлади. Кўрибсизки, сих ҳам, кабоб ҳам куймади. Ҳужжатлар идорага, пиёзлар омборга тушди, ортиб қолган «хизмат ҳақи» эса ўртада «арра» бўлди.

Бундай «ҳамкорлик»ка доир воқеаларни санаган билан кети узилмайди. Кичкина бир мисол: Ўтган йилнинг ўзида Келес, Калинин ва Гулистон қишлоқ матлубот жамиятларида аҳолига сотилиши лозим бўлган 380 тонна саримсоқ пиёз кўтара савдо қилиб тайёрлаш идорасига топшириб юборилди. Албатта, текинга эмас, нақд пулга. Ахир, бол тутган бармоғини ялайди, шундай эмасми? Тайёрловчилар эса ўз навбатида аллақандай шахсларнинг номларига квитанция ёзиб, буни ҳам тайёрланган моллар қаторига қўшиб қўйишди.

Ўрганган кўнгил ўртанса қўймас экан. Епиғлик қозоннинг тувоғи ҳадеганда кўтарилмаётганидан фойдаланган бу бир тўда абжирлар қаричларини янада каттароқ олиб, ўзлари солган сўқмоқ йўлни кенгайтиравердилар. Энди матлубот жамиятлари билан тайёрлаш идораси ўртасида мол ўрнига сохта ҳужжатларни расмийлаштириш бошланди. Уларнинг фикрича олма, картошка, сабзи, пиёз, саримсоқ, гуруч, тухум тайёрлашда энг ишончли, содда ва ҳеч кимда шубҳа уйғотмайдиган осон эди, бу йўл. Қулоқ солинг-а, айтайлик, Калинин ва Гулистон матлубот жамиятлари 1977 йилнинг июлида гўё колхозчилардан 98390 килограмм олма «сотиб олиб», тайёрлаш идорасига «топширишади». Тайёрловчилар эса ўз навбатида ана шу олмаларни «матлубот жамияти дўконларига чиқариб сотилди», деб ҳужжат расмийлаштирадилар. Амалда-чи? Бунинг турган-битгани кўзбўямачилик эди. «Тайёрланган» мева-чева ва сабзавотлар қоғоз юзини кўради-ю, дўкон пештахталарига чиқмайди. Бироқ, бу ишга бош-қош бўлган ташкилотларнинг плани эса ҳар доим юз процент. Планлар бажарилиб тургандан кейин район матлубот союзи билан тайёрлаш идораси раҳбарларига қаттиқроқ тикилишга кимнинг ҳам ҳадди сиғарди? Ҳеч кимнинг. Улар ҳар доим шу тариқа сувдан қуруқ чиқавердилар.

Аммо, кўза кунда эмас, кунида синаркан. Тошкент район матлубот союзи ва тайёрлаш идорасига уя қуриб олган бу жиноятчиларнинг қилмишлари фош бўлди. Халқ контроли ергани уларнинг ҳушини жойига келтириб қўйди. Бироқ, негадир, бир сири бордирки, жиноий ишлар ёпилиб кетди. Жиноятчиларнинг кўпи силлиққина жазо қопқонидан чиқиб кетишди. Фақат Келес матлубот жамияти правлениеси тарқатиб юборилиб, унинг раиси Мансуров ва бош бухгалтери Ҳасанов ишдан бўшатилди. Мансуров ҳозирча «Ўзбекбирлашув» раҳбарлари номига ёзган аризасининг натижасини кутиб юрибди. Яна ким билади дейсиз, шунча қилғиликни қилиб қўйган Холматов, Ҳаминов ва бошқалар бамайлихотир юраверишармикан.

Р. ТУРСУНОВ.

ОЛИЙ ЛИГА:

МАМЛАКАТ ЧЕМПИОНАТИ КАЛЕНДАРИ

Олий лига командаларининг мамлакат чемпионати календарига бироз ўзгартиш киритилди. Чунончи, бу йил футбол мавсуми календарда қайд этилганидек 8 апрелда эмас, балки бир кун илгари бошланадиган бўлди. СССР спорт комитетининг футбол бошқармаси чемпионатни 7 апрель куни «Днепр» — «Динамо» (М) командалари учрашуви билан бошлашни лозим кўрди. Календарда эса, горизонтал катаклар бўйича командаларнинг ўз майдонида, вертикал катакларда сафар учрашувлари ўтадиган кунлари қайд этилган. Катакларнинг ўнг юқори бурчагидаги уч бурчак биринчи давра ўйинларини билдиради.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз

Телевидение

26 МАРТ

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт». 9.35 — Зарядкага сафланинг. 9.55 — Концерт. 10.30 — «Будильник» 11.00 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан». 12.00 — «Бу ҳаммаси унинг ҳақида» (бадиий фильм, иккинчи серия). 13.15 — «Қувноқ ноталар». 13.30 — Қишлоқ янгиликлари. 14.30 — Музикали киоск. 15.00 — Мультфильмлар. 15.30 — «Бугун — Олег Попов». 16.30 — Халқаро панорама. 17.00— Хоккей. ЦСКА — «Крылья Советов». 19.20 — «Киносаёҳатчилар клуби». 20.20 — «Бу ҳаммаси унинг ҳақида» (бадиий фильм, учинчи серия). 21.30 — «Вақт». 22.00— СССР халқ артисти А. К. Тарасова туғилган кунининг 80 йиллигига бағишланган кеча. 23.05 — Концерт. 23.40 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Концерт. 10.50 — «Вепоён Ватаним менинг». 11.00 — «Шундай чиройли бўрилар» (бадиий фильм). 12.05 — «Қувноқ стартлар». 13.15 — Мактаб ўқувчиларининг республика «Санъат байрами» конкурсининг очилиши. 14.35 — «Сиҳат-саломатлик». 18.00 — Мультфильмлар. 18.25 — Кичкинтойлар учун кўрсатув. 18.55 — Фильм-концерт. 19.15 — «Ахборот». 19.30 — «Ораста кийинайлик». 19.50 —«Ижод саҳифалари». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — М. Исомиддинов концерти. 21.30 — «Вақт» (Москва). 22.00 — Ҳужжатли фильм. 22.15 — «Биринчи қалдирғоч» (бадиий фильм). 23.30 — Баскетбол. СКИФ (Т) — «Буревестник» (Л).

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

17.15 — Фрунзе кўрсатувлари.

27 МАРТ

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт». 9.35 — Гимнастика. 9.55 — «Флиппер» (бадиий фильм, 1 ва 2-сериялар). 10.45 — Н. Фомина куйлайди. 11.00 — «Бу ҳаммаси унинг ҳақида» (бадиий фильм, 3-серия). 12.05 — «Ҳайвонот оламида». 15.00 — Ҳужжатли фильмлар. 15.50 — Болалар учун бадиий фильм. 17.15 — «Шахмат мактаби». 17.45 — «Олтин шайба» клубининг соврини учун. 18.30 — Янгиликлар. 18.40 — Мультфильм. 18.50 — «Халқ ижоди». 19.35— «Учинчи йил — зарбдор йил». 20.20 — «Бу ҳаммаси унинг ҳақида» (бадиий фильм, 4-серия). 21.30 — «Вақт». 22.00 — Халқаро театр куни. 23.30 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Мультфильмлар. 11.50 — «Яшил занжирлар» (бадиий фильм). 17.55 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 18.25 — Телеочерк. 18.40 — «Халқаро ҳаётнинг актуал проблемалари». 19.00 — Футбол. СССР кубоги. «Пахтакор» — АСК (К). 20.45 — «Ахборот». 21.05 — Концерт. 21.30 — «Вақт» (Москва). 22.00 — «Театр ва замон».

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.00 — «Дурадгор ҳикояси» (телеспектакль). 20.20 — Янгиликлар. 20.40 — «Она шаҳрим — Тошкентим». 21.10 — Ҳужжатли фильм.

Радио

26 МАРТ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Сиз ёқтирган қўшиқлар. 9.15 — «Табассум». 10.30 — «Лазги» ашула ва рақс ансамбли ижро этади. 11.15 — Москва. «С добрым утром!» 12.10 — «Ўзбекистон ишчиси». 13.00 — «Чорвачилик комплекси — давр талаби». 13.30 — «Хатларингизни ўқиб». Концерт. 14.00 — «Табаррук замин». 15.00— «Мактаб ва ҳаёт». 15.15 — Дам олиш киноафишаси. 15.40 — Халқаро театр кунига. «Имон» (спектакль). 17.20 — Халқ қўшиқлари гулдастаси 18.00 — Москва. Халқаро шарҳловчилар даврасида. 18.30 — Концерт. 19.00 — Рақс оҳанглари. 19.20 — «Ёшлик». 20.25 — Тошкент метро қурувчилари учун концерт. 21.00 — Радиотингловчилар хатлари асосида концерт. 22.00 — «Табассум» (такрорий). 23.00 — Дам олиш концерти.

27 МАРТ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — «Яхши кайфият». 9.15 — «Совет турмуш тарзи». 9.30 — Эстрада артистларининг концерти. 11.15 — Радиоочерк. 11.30 — «Қўшнай тароналари». 12.00 — Узбекистан индустриальный». 13.00 — «Фермаларга малакали кадрлар». 13.30 — Музикали программа. 14.00 — Мўл ҳосил усталари ҳақида ҳикоялар. 16.10 — Опералар ҳақида ҳикоялар. 18.30 — «Иқтисодий билимлар радиоуниверситети». 19.00 — Радиожурнал. 19.20 — «Ёшлик». 20.25 — Закавказье халқларининг куйлари. 21.00 — Концерт. 22.00 — О. Имомхўжаев ва А. Убайдуллаев ижро этадилар. 22.30 — Шу ҳафтанинг энг муҳим воқеалари. 22.40 — Кўклам севинчлари. (Радиокомпозиция). 23.20 — Дам олиш концерти.

Реклама ва эълонлар

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 26/III да **Этик кийган мушук** (12.00), **Оққуш кўли** (19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 26/III да **Олтин девор** (12.00), **Ганг дарёсининг қизи** (19.30), 27/III да **Қароқчилар** (12.00), **Қалби олов** (12.30).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 26/III да **Шаҳзода ва етим қиз** (12.00 ва 19.30), 27/III да **Шаҳзода ва етим қиз** (12.00), **Хотинимнинг эри** (19.30).

Кино

САНЪАТ САРОЙИ — **Тиль ҳақида афсона** (3-4 сериялар, катта зал, кундуз ва кечқурун).

Оғиш бурчаги ноль — «ВОСТОК» (10.30, 12, 14, 16, 18, 19.40, 21.10).

Чемпион (тоқ соатларда), **Иккинчи ҳақиқат** (жуфт соатларда): — «ҚОЗОҒИСТОН».

Севмоқ ва яшамоқ даври — «ЧАЙКА» (12, 14, 16, 18, 19.30, 21.00), «НУКУС» (тоқ соатларда).

●

Узбек Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

28 март соат 19.00 да

БУТУНИТТИФОҚ БАДИИЙ КОЛЛЕКТИВЛАР ҚУРИГИНИНГ ДИПЛОМАНТИ

ВОКАЛ-ХОРЕОГРАФИК «ЛАЗГИ» АНСАМБЛИНИНГ

АНСАМБЛЬ ТАШКИЛ ТОПГАН КУННИНГ 10 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН

ҲИСОБОТ КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист

ГУЛСАРА ЁҚУБОВА

Карфагенда бўлиб ўтган VIII жаҳон фестивалининг лауреатлари

МАВЛУДА ОЙНАҚУЛОВА ВА УРБУГУЛ СУЙЕРБОЕВА

«ДОИРА ЧОРЛАЙДИ» **республика телевизион фестивалининг лауреати.**

ШАРОФАТ ЙЎЛДОШЕВА

Солистлар: ОЛМАГУЛ СУЙЕРБОЕВА, НУРЖАҲОН САТТОРОВА, РАЪНО ЖУМАНИЁЗОВА, РОЗИҚ РАСУЛОВ, ХОЛДОРХОН МУҲИДДИНОВА, ВАЛЕНТИНА ПАШКОВА, РУСТАМ СУЛТОНОВ, ФЕРУЗА МИРҲАМИДОВА, КЛАРА ХЎЖАЕВА, ФЕРУЗА МАДАРОВА, МАЪМУРЖОН МАДВАЛИЕВ.

ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Программани — ЎҒИЛЖОН ИБОДУЛЛАЕВА **олиб боради.**

Ансамблнинг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери — Узбекистон ССР халқ артисти ГАВҲАР РАҲИМОВА.

Музика раҳбари — НАЖОТ ТЎРАХЎЖАЕВ.

Билетлар концерт зали кассасида соат 14.00 дан сотилади.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

●

ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ АБОНЕНТЛАРИ

ДИҚҚАТИГА!

ШАҲАРЛАРАРО АВТОМАТИК ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИ БЎЙИЧА АНДИЖОН ШАҲРИДАГИ АБОНЕНТ БИЛАН БОҒЛАНИШ ТАРТИБИ ЎЗГАРТИРИЛДИ.

Андижон шаҳрининг коди 374 дан сўнг иккита ноль ўрнига 22 терилади.

Масалан: 3740043669 ўрнига энди 3742243669 терилади.

Тошкент шаҳарлараро телефон станцияси.

●

«ПАХТАКОР» МАРКАЗИЙ СТАДИОНИДА

27 ва 30 март соат 19.00 да

СССР КУБОГИ УЧУН

АСК (Киев) — «ПАХТАКОР» (Тошкент)

КОМАНДАЛАРИ ЎРТАСИДА

ФУТБОЛ

●

«КАРШИПРОМЖИЛСТРОЙ»

трестининг

1-ШАҲРИСАБЗ КЎЧМА МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИЛГАН КОЛОННАСИГА

сувоқчи-бўёқчилар, плиткачи-облицовкачилар, 3—5 разрядли дурадгорлар

КЕРАК

Меҳнат ҳақи — ишбай ва 1,55 процент коэффициент қўшиб тўланади.

ИШЧИЛАР ШАҲРИСАБЗ ШАҲРИДА ТУРАР ЖОЙ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

Мурожаат учун адрес: Шаҳрисабз шаҳри.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000. ГСП, Тошкент. Ленин проспекти, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04, редактор ўринбосарлари — 33-79-14, 32-53-05, 33-06-83, 32-55-04; масъул секретарь — 33-44-55, 32-55-05; секретариат — 33-72-83, 32-53-06. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; халқаро ҳаёт — 32-54-18; саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-26; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-18, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22; коммунистик тарбия — 32-54-29; стенографистка — 33-73-43, 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ — Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 3-19-72; Сирдарё — 2-09-70; Сурхондарё — 55-35; Хоразм — 51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 38-42; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 31-66; ҚҚАССР — 2-42-62. Справка олиш учун — 33-02-92.

Р. 07310. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Д. — 70.